

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును. 310381

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ జూన్ నెల 26-వ తేది సోమవారము

No. 73.

సంపుటము ౯

మండుభినామ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస శుద్ధ ప్రథమం.

సంచిక 23

పలువిధ సాదాబంగారు

Advertisement for jewelry and gold items, featuring images of bangles and necklaces.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అంకు కంపెని, నగల వర్తకులు (2) 649 చెనబజారులోడ్డు, మద్రాసు

సిఫ్ లిన్, సెగరోగముకు (157) పూచీయైన బేషధము

ఎట్టి విధ సిఫ్ లిన్, సెగరోగములచే వ్యయముగా నగు భవించుచున్నను, లేక వంత పారంపర్యముగా అనభవించుచున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదురని పక్షమున రెండింటిల వైకము చాపనియ్యవలెను.

HAKIM ABDUL HAJEE, P. O. Kamtaul, Darbhanga North Behar

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

(2118-688) ఈ ఆశూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోద్వప్తిహ సలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లచేత ఆమాసాలు విచిత్రబోధనదర్శలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శీతముతో సమాధియగుట, శరీరములైన తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సుభవైన శైలిని వ్రాసినది యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా 'మే.క' చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడును. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

బహుమూసము

వైద్య విద్య

అయురాలోక్త్యవ్యయములకు మార్గదిశ్య అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాహణజీ కేశవజీ,

(8198)

జి. చినబాబులోడ్డు, మదరాసు.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా గృహం పడవలమిద రంగునునంచు. టేకు కలప తెప్పించుటచే వత్తుకా ప్రశస్తమైన, టేకుమానులు కమ్ములు, దూలములు, రత్నములుండు చిల్లరగానున్న, వర్తకులకు టేకు భరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం కేటకంపై మా కేట్లు కట్టిన, రంజులు చాట్లు కూడా కట్టినక నుండును, కాశిన్సివార, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనివారికి

టేకు కలపవర్తకులు, కాకినాడ.

పాలనుగంధితేహ్యము

ఇది రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సనామేహములు, మేహ పాడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 కు॥ డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

కూమ్మూడ తేహ్యము.

అత్యుష్ణము, వికృత, కాన్తుతీత, మలబద్ధము, కడు పుల్ల మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డ॥ చాలును. 20 కు॥ డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

పి. శి. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి-నెల్లూరుజిల్లా.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను బోగొట్టుట. అందు శీఘ్రముగా గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్కావలను ఎన్నటికైనను తివాలాఖర్చు పరిశుభ్రముగా పంపబడును. (2376)

విలాసము సి. డి. సావంత్

నెం 144 నవనవాడీ, బొంబాయి



గోడ కంపెనివారి ప్రేమిద్ర సామాను వెల్లెటో, ప్రాసోట్టు మొదలగు వాటి మీద ప్రేమిద్ర వేసిన రిజిస్టరు లో నులో మాదిరి స్ఫుటముగా కనుపడును. రు. 1-2-0. గోడ కంపెని, గుంటూరు

(3081) "క త్రి క ట్ట లు"

వెళ్లక త్రి క ట్ట లు పొదుకు నలవి. సాగనైనది 1-కి రూ 4-8-0

దేవను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చునకే నలయువాగు ఆర్డరుతో ఒక రూసాయి అద్వాన్య పంపవలెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు లెడి.

వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రీతు" వెద్దాపురం.

కుష్టురోగ నివారిణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కారకు అనుమానముతో వ్యాధియుల గృహింపరచుకొనెదరు? కేసు 18 సం॥ర ముల నుంచియు వాస్తవ హితులు కొందరు 5, 6 సం॥ర ముల నుంచియు, కుష్టుము స్ఫుర్తజ్ఞానములేని మచ్చలు, పాడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. మీ "కుష్టురోగనివారిణి" నేనించి రోగములమీద చాలసఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంలేరు కృష్ణాజిల్లా ఆస్టాడక కుష్టురోగములను, కుడుర్పుటలో దీనినిమించిన దివ్యావధము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయవారికి రు 116 లు బహుమానము. "మా కుష్టురోగనివారిణి" ఘనకవిని మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త. ఒకశేల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుమందు డెబ్బా రూ 6-0-0

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(8333-878) కొత్తపేటపొట్టు. (గోదావరి జిల్లా)

గాపు తగ్గుధర? జాతకరత్నము అర్థభరిత?

PART 1

జన్మతత్వము పుట్టినదేమి వేళ మున్నగునవి లేకయే సంకల్పర ఫలితములను కార్యకర్తరు రీడింగతో సహా యెన్ని సంకల్పరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంత తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము అయిన రారోగ్యము మున్నగు ద్వారకభావములలో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2-0-0, సెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖళికొట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా, గుడివాడతాలూకా, యలగల్గురు అగ్రహారమునందు గల మధ్యమతరగతి జాతీయ పాఠశాలకు ఆంధ్రాంగ్ల భాషలందు మంచిప్రవేశము గలిగి జాతీయవిద్యాభిమానముగల ప్రధానోపాధ్యాయుడు గావలయును. దరఖాస్తులను గుణగణములను వేతనమును తెలుపుచు సిక్రిండి చిరునామాకు వెంటనే పంపవలయును.

కా. నాగేశ్వరరావు,

7. తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

వెలయంచందనము

గనేరియా అను సెగరోగమునకు మహారము



శుద్ధము లేదు. పిచికారితో పం లేదు. ఎలుపు, కెలుపు, పచ్చ, అను మాడు విషమాల సెగ రోగమును బహుధా పూటలలో మాన్పును. స్త్రీల కుమారు వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షసధము, (1251) డబ్బి 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

రాటము.

భారతీయులకు మోక్షదాయకము.

ఒక ఆంగ్లేయుని ప్రశంస.

అర్ధశతాబ్దము క్రితము "నూతనసాక్షి" (నూత్న విజ్ఞానము) అనుపత్రికయందు ఒక ప్రాయమున్నాడు:—

పారిశ్రామికము మహావృద్ధిని దేచ్చిన దేశములందలి యంత్రకాళాధికారులు తమ కార్యకర్తలను తమ కాధ్యక్షియై మోక్షమును లభింపజేయు నని దురభిప్రాయపడుచున్నారు. సంపూర్ణముగ పరిశ్రమతో భాగ్యమును సంపాదించి దేశములందు జీవన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానము అలభించునని. ఇట్టి భావోద్దేశము గల మహావృత్తులు ఇంగ్లాండు అమెరికా జర్మనీ దేశములందు నివసించుచున్నారు. ఇట్లు పరిపూర్ణముగ పరిశ్రమతో నిండక సాంఘికోద్యమ ప్రచారములతో బాధపడిన దేశములందీ నూతనభావము లభింపజేయునని వ్యాపించుచున్నది. పారిశ్రామిక మార్గదాయక మను దృఢాభిప్రాయముతో ప్రతి కులభ్రతు కత్తియొకటి దినదినాభివృద్ధి చెందుచు బలపడుచున్న యంత్రములను వాడరాదనియు వాడినను విశేషముగ వ్యాపింపజేయునయ్య రాదనియు ఈ నూతనోద్యమ వాయవ్యయొక్క ప్రధానోద్దేశము

భారతదేశము - సహాయనిరాకణము.

అచిరకాలములో నీపారిశ్రామిక నిరంతర్యము ప్రాపంచిక సమర్థులమరి నలుగులకు వ్యాపించి తిత్సించు భయగు దుర్వ్యవస్థలతో నందరిని బాధపెట్టునను భయముతో భారతీయులు దీనిని ప్రతిఘటించుటకు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించిరి. గాంధీగారు అరెస్టుకాగానే మార్చి 18 వ తేదీని అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ కాన్ఫరెన్సునకు వర్తమానముగ సమావేశమై మన మాతృదేశము తన కన్యస్థానమును చేరుటకు భరత ఖండవాసులందరూ రాటుములను త్రొక్కి నూలును వడికి ఈనూలుతో వర్తములమీద నేయబడిన బట్టలను మాత్రమే ధరించుట అత్యవసరమేయును" అని తీర్మానించుట మార్చి 20-వ తేది "లైచ్చు" పత్రికలో ప్రకటించబడినది. పాశ్చాత్యులకి తీర్మానము నందలిగూఢార్థము బోధపడకపోవచ్చును. అర్ధశతాబ్దము గల పండితోత్తములకు కూడ సంపూర్ణముగ నర్థము గాక పోవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో, నాకు దెలిసిన ఇతరపరిస్థితులను బట్టి ఈ తీర్మానమునకు వ్యాఖ్యానము చెప్పబూనెదను.

స్వదేశీ ఉద్యమము

ఈ సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు పూర్వము స్వదేశీ ఉద్యమము దేశమందంతట కల్పించుచున్నది. 20 ఏండ్ల క్రిత మిట్టి తీర్మానము పరిపాసించ బడియుండును. పిల్లనంతరకు విదేశీవస్తువులను దిగుమతి చేయుటకు యంత్రముల సహాయముతో దేశమునకు కావలసినట్టి సరకులన్నీని ఇచ్చుటనే తియ్యరు చేయించ వలెనని స్వదేశీ ఉద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. పారిశ్రామికపద్ధతుల నన్నిటిని భారతదేశములో ప్రవేశపెట్టవలెనని అప్పటి ప్రభు ప్రయత్నము విరోధియై నాగరకతా విశేషము లప్పుడు భారతీయుల కంగీకృతమయ్యెను. ఉన్నత స్థానముల కెక్కడలదిన భారతీయుల కాంగ్ల విద్యయందభిమాన మపరిమితమయ్యెను. సామాజికపథులు ఆంగ్ల శిల్పకాస్త్రము ననుసరించి తమ నగళ్లను నిర్మించిరి. మానాగరికతయందలి ప్రధానాంశ మగు పారిశ్రామిక యంత్రములు విద్యాధికులకు భారతీయుల కాశ్చర్యము కలిగించెను. ఈ దురాచారము ఆంగ్లనర్తకవాణిజ్యమునకు లాభకారి అయ్యెను గాని భారతదేశపు దరిద్రము నెక్కువచేయు సాగెను. ఈ సమయముదేశపు భాగ్యమునాంగ్ల దేశమునకు సమర్పించుచుండెను. భారతీయులందరూ ఆంగ్ల దేశములో చేయబడిన వస్తువులను తెప్పించుకొనుచుండిరి. తత్ఫలితముగ భారతదేశమునందు తత్సామ్యము జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన చేతిపనులు అడుగంటు సాగెను. ఈ కృత్తులతో జీవనము గడించుచు నుభయుగముండిన వారందరూ దారిద్ర్యమును నెనుభూతమునకు లానై పడరాని బాధల ననుభవించువలసి వచ్చెను. కూటికితేక యిట్టి చేతిపనులవారనేకులు మడిసిరి. మిగిలిన స్వల్పసంఖ్యాకులు లక్షీపుత్రులకు భూస్వాములకు దాసులైరి. ఇట్టి వివాళకరమగు దురభ్యవస్థను సహించి, భారత పరిశ్రమలను స్థాపించి విరోధియను వర్తకుల పోటీలలో నోడిపోయి నిరుద్యోగులగు నన్ను చేతిపనులవారికి జీవనోపాయమును కల్పించి, దేశపు ధనమును విదేశములకు ప్రసరింపజేయకుండ చేయుట కిస్వదేశీ ఉద్యమము ప్రారంభింపబడెను.

ప్రతీకారము

స్వదేశోద్యమఫలితముగ దేశములో పారిశ్రామికము స్థాపింపబడెను. కార్యకర్తలములలో సహా విముచి విరామము లేకుండ చెమటపట్టి ప్రవాహముగ కారుచుండినను కూలిపనిచేయుచుండుట, చిన్న చిన్నములలో ననేకులు క్రిక్కిరిసి నివసించుచుండుట, మాదేశములో పారిశ్రామిక విప్లవముతో కూడ కలిగిన మిగిలిన దుర్వ్యవస్థలములు భారతదేశములో కూడ జన్మమెత్తెను. ఈ దురభ్యవస్థల నణచుటకు కార్యకర్తలముల కాసమయము గావించబడెను. ఈ కాసమయము నిరర్థకము అయ్యెను కార్యకర్తలకారులు ఈవిషయంపై కేలాటి విధేయత జూపకుండ లెప్పించు కొనుటకు మాయోపాయములను కనిపెట్టిరి. చేతిపనుల కేలాటి ప్రోత్సాహము లేనందున లంకామైయ:త్రములై లే నేమి, బొంబాయి యంత్రములై లే నేమి యని చేతిపనులలో నాశనమైన ప్రాచీన పండితోత్తములు భావించుచుండిరి. ఇట్టి కార్యకర్తలములు భారత దారిద్ర్యమును మరింత ఎక్కువచేసి నని పలువురుకు తోచెను. చిట్టచివర ఈ యంత్రముల ఉన్మాదమునకు ప్రతీకారముగ సహాయనిరాకరణముతో గూడిన ఆర్థికాభిప్రాయములు దేశీయులకు మోక్షదాయకముగ తోచెను.

ఇంచిన అసమ్మతి

ఈ ప్రతీకార ముది దశయందు ఇంచిన అసమ్మతి రూపమును దాల్చెను. ఇది ఆంగ్లేయునిపని. 1877లో జరిగిన ఢిల్లీవస్తు ప్రదర్శనము విరోధియై కణిజుల పోటీకి దాళజాలక భారత వాణిజ్యము, చేతిపనుల లెట్టి క్షీణితులందు పడెనో విశదము చేసెను. దీనిని గురించి నర్ జార్జి బర్నెట్ గారి "భారతదేశపు పారిశ్రామికవైపుభాగములు" నర్ జార్జి వాల్సు గారి "దీర్ఘకాలమందలి భారతీయుల చేతి పనులు" అను గ్రంథములందు ప్రతిఘటించుచు వ్రాయబడినది. చారిత్రాత్మకమగు భారతదేశపు చిత్రవిచిత్రపు చేతిపనుల లెట్టి ప్రముఖ క్షీణితులందు పడెనని నర్ జార్జి బర్నెట్ గారు ఓసంగిన ఉపన్యాసమును విల్లియం మారెను, జరక్ జోన్సు, మోనియరు విలియమ్సు, జి. ఇ. మిల్లియన్సు, ఎడ్వైన్ ఆర్నాల్డు గారలు ప్రకటించిరి. "బజారులలో సామాన్యముగ చాకగ దొంగకుంచుండిన వస్తువులు, చేతిపనులు మున్నగునవి ఇప్పుడు అరుదై, ఎచ్చటో నన్ను ప్రదర్శన కాలందును, భాగ్యవంతుల గృహపద్ధత్యమునకు ఆసామాన్యముగ భద్రముగ వాచి పెట్టబడి, పూజింప బడుచుండుట అతిశయోచితమని" వ్యాఖ్యలపడుచు బర్నెట్ గారు వ్యాసమును వ్రాసిరి. ఇట్టి వ్యాసము కూడ భారతవ్యాధియమును చలించజేయులేను చిట్టచివర డాక్టరు ఆనంద కే. కుమారస్వామిగారు అను భారతీయులకు ఈవిషయమునుగురించి అనేకగ్రంథములను వ్రాయుగా, విద్యాగ్రంథముగల భారతాభిప్రాయము దేశమునకు ప్రాప్తించిన దురభ్యవస్థగురించి కలపోయసాగెను డాక్టరు కుమారస్వామిగారు మాదేశములో చాలకాల ముండి, ఇచ్చటిపరిశ్రమలు కళలు, చేతిపనులు, తత్వశాస్త్రము, వృత్తిసమాజములు. గెలిక శిల్పకాస్త్రపునవృద్ధాభిమానము, ప్రాచీనకాస్త్రములు మున్నగువానిగురించి జ్ఞానమును సంపాదించి, ఈ దేశీయపరిస్థితులతో భారతదేశమును సరిపోల్పసాగిరి. భారతభాషము, కాస్త్రములు, కళలు, చేతిపనులు, పురాతనజ్ఞానము మున్నగువానిని గురించి అతడతి విశేషముగ వ్రాయుటయే గాక, స్వదేశోద్యమము భావగర్భిత మైదికాదనియు వాణిజ్యలాభాపేక్షతో ప్రారంభించెననియు అతడతితీవ్రముగ నాపేషింప సాగెను. ఉద్యమమునకు ద్వేషము ఏమిలేదని అతడు తీర్మానించుకొనెను. ఉద్యమమునందు పునర్నిర్మాణపుతేజ్ పూజ్యము. అనాది నుండి తరతర మభివృద్ధిగాంచుచు అత్యున్నతముగ ప్రసిద్ధికెక్కిన భారతీయుని చేతిపనులకు ప్రోత్సాహ మొసగుటకు స్వదేశోద్యమ మే మాత్రముతోడ పడకుండెను. ఈ స్వదేశోద్యమ నాయకుల కొక్కటే ఆకథనాశ. దేశములో దారిద్ర్యమేలే పురాతనపద్ధతులనుబట్టి స్వతంత్రజ్ఞానాభివృద్ధి చేసికొనుట కెవ్వరును ప్రయత్నింపలేదు. జాత్యభివృద్ధియందు ప్రధానస్థానము నలంకరించుచుండిన కిలు ఎ ల సాగనై న చేతి పనులు మూలకు త్రోయబడెను. భారతీయులు తమధనమును అసహ్యమైన విరోధియై సరకులకు ధారపోయుచుండిరి. ప్రాచ్యదేశీయులకు కొన్ని సరకులు ప్రత్యేకముగ తయారు చేయబడుచుండెను. విద్యాధికులకు నాంగ్లేయు లిట్టి సరకుల తట్టుకూడ చూచువారు కారు. పాశ్చాత్యదేశములందు నిరుపయోగముగ నిర్మింపబడుచున్న పనికి మారిన వస్తువులకు భారత దేశము విక్రయస్థానమయ్యెను. ఇట్టి విదేశపు వస్తువులను బహిష్కరించుటకే స్వదేశీ ఉద్యమము ప్రారంభింప బడెను. ఈ ఉద్యమ

ము జగత్ప్రసిద్ధిగాంచి, లక్షీపుత్రులగుండున భారతశిల్పాలచేతి పనులను కూడ విశేషముగ బహిష్కరించుచుండెను గానవారు కురుమదర్శియలగు మారిరి. ఇట్టిభవిష్యుదా దరిద్రులగుమారుటయే గాక, జాతీయవిజ్ఞానము వివాళమయ్యెను. భారతశిల్పాల చేతి పనులను ప్రపంచ బాటసారులు ఆంగ్లేయోద్యమపు కలెక్టరులు తమగదుల నలంకరించుటకు కొనుచుండిరి. భారతీయులు కొనుటనుమాని చేసిరిగాన శిల్పాల ప్రాచీనవిజ్ఞానమే నశించెను. వారి జీవితప్రమాణము క్షీణింపజేయుచు పడెను. కంటికి ఇంచినపదార్థములు నిర్లక్ష్యము చేయబడెను. దానితోకూడ వాణిజ్యవస్తువులు సంభవించెను.

కొత్తిచేట్టలు

భారతదేశమున కిట్టి అధోగతి సంప్రాప్తించుటకు కారణమేమి? పరులు చేసినట్లు చేయ నెంచుటయే కారణము. విరోధియనులచేట్టల నలంకరింపవలెనను దురభిప్రాయము భారతవిద్యాధికులలో నాగజేయుచువలె అల్లుకొనెను. అందరూ వారిని జూచి తమపద్ధతులను, ఆభిప్రాయములను మార్చుకొనసాగిరి. డాక్టరు ఆనందకుమారస్వామిగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

మనము విద్యాధికుల మనియు, దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్నట్లు కలచి, మహాసరీకు వెల్లి ఉపవ్యసించి, కాసనసభలలో ప్రవేశించి, సంస్థానాధిపతులమై లేనియెడల న్యాయస్థానములకు వెల్లి రాజులకు మించిన ఆదాయములను సంపాదించి, భారతదేశమునకు సంబంధించిన ప్రతిదానిని హేయముగ జూచుచున్నాము. మనశిల్పసాంఘికస్థానము నణగద్రొక్కి దాము కట్టకంపట మనధనమును ఇతరులకు సమర్పింప వలసిన తిరుణమున తెల్లటి ముంజేతి గుండీలను చేయుటకును, నూలుకు జర్మనీరంగులను పూచుటకు, ఆంగ్లేయోద్యమపు నుభమునకు కావలసిన సామానులను చేయుటకు స్వదేశీ కంపెనీలను స్థాపించుచుండుము. తప్పు మనదియని మన మెన్నడు తలచలేదు. పాశ్చాత్యులచే చెక్కుబడిన చిత్రపుటలతోను, బొమ్మలతోను సాంపుగ ఆలంకరింపబడిన గోడలుగల ఉద్యానవనములందు మధ్యమున నుండు ఆంగ్లేయగృహములలో మనము నివసించుచుంటిమి. నిన్నరాత్రి లండను పార్లమెంటునగరములలో వారు చేసిన కాలరక్తు, టైలను మనము ధరించుచుండుము కలెక్టర్ల బంగళాలసాలోలలో కూర్చుండి గ్రామఫోను పాటల నాలకించుచుండుముగాని జీవించుచున్న భారతీయుల మనోహరమైన సంగీతము నెన్నటికి వికము. కుర్చీలమీద కూర్చుండి, మనము నూనలతో భోజనము చేయనేర్పితిమి. మనగోడలమీద జర్మనపటములు, కేలలమీద బ్రుసెల్సురంగు జంపకాణాలు తరువాత స్వంతశిల్పములను తయారేయు స్వదేశీకంపెనీలలో కొన్ని వాటాలను కొని మనఆత్మను రక్షించుకొనుటకు యత్నించెదము.

నిజమైనస్వదేశీ

"నిజమైనస్వదేశీ" కుమారస్వామిగారు వ్రాయుచున్నాడు. "జీవితవృక్షధములోనే నిమిషియున్నది. మనఃపూర్వకముగ త్రిరణశుద్ధిగ ప్రవర్తించుటయే యథార్థమైన స్వదేశీ. ప్రథమమున ఈవిషయములో విజయమును బడయుటకు సాధింపుడు. తిరుపతి మన నాగరతావిశేషములను నెలకొల్పుటకు వీలగును. ఆధ్యాత్మిక, పారిశ్రామికపరిజ్ఞానము కుదురును. కొత్తిచేట్టలు మానును.

రాటమే మోక్షదాయకము

కుమారస్వామిగారి హితబోధ ఫలితము నేడు విడిదిమగుచున్నది. పాశ్చాత్య ఖండములందలి పారిశ్రామిక తరుకు వెతుకులు మహాసంగ్రామముచే భ్వంసము చేయబడెను. ప్రాచ్యదేశములందలి విరోధియనుల మహిమ క్షీణించి గూఢముగ నన్ను శత్రులు విజృంభింపసాగెను. సెనర్సుగంధి ఫలితముగ తురుష్క సామ్రాజ్య మాంగ్లేయులచే నాశనము చేయబడెనని సహాయ నిరాకరణోద్యమము భారతీయులచే ప్రారంభింపబడెను. ఈ ఉద్యమము ప్రకృతాకారమును దాల్చుటకు మూలకారణము కుమారస్వామిగారు వ్యాపింప చేసిన భావోద్దేశమే. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ముందు కాంగ్రెసు సభ్యులు విరోధియనుల దుస్తులను ధరించి సభల కరుదెంచుచుండిరి. వారంతట పరిశ్రమలు, కాజీయములను గురించి చేసిన చర్చలు ఆంగ్లవిద్యాగ్రంథ మెరిగిన వారికే బోధపడుచుండెడివి. ప్రకృతతరుణమున కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రాచ్యదుస్తులతో సభలకు వెల్లి, నతము, చేతిపనులకు సంబంధించిన విషయములను గురించి ఉపన్యసించి వెళ్లుదురు ప్రసానామాన్య మట్టిసభల కత్తుత్సాహముతో వెల్లిచుండురు. సహాయనిరాకరణోద్యమము నకు రాటమే ప్రధానచిహ్నముగ పరిగణింపబడుట భారతదేశము పాశ్చాత్యపాతి

క్రామికము, దురలవాటులను అవలంబించి రాదని దేశీయులు కృతనిశ్చయములైయున్నారని నూచిను మన్నది. ఇంతకంటె ఎక్కువ భౌతికమోక్షము నియ్యగలది వేరొందులేదు. నేతిపరి శ్రమనుం దిట్టిమార్పు దేశముయొక్క ఆర్థికచరిత్రను తప్పక మార్చును.

రస్కిగారి విజయము

కంటికి ఇంచిన ప్రాచీనచేతిపనులను, పరిశ్రమలను పునరుద్ధరించుటయందు సహాయనిరాకరణము గాంచిన విజయము రస్కిగారిని గూర్చి నిర్ధారితములకు విజయముననచ్చును. చేతిపనులకు చిత్రకళలకు విజయమును బడసినదని చెప్పవచ్చును. భారత దృశ్యభూషణ మార్పులయందు కుమారస్వామిగారే మార్గదర్శకులననవచ్చును. పారిశ్రామిక తరంగమును వెలకకు మరలబుటకు చేతిపనులను, చిత్రకళలను పునరుద్ధరించుటయే మూలసాధనమను రహస్యము నే డాచరణయొగ్గమైనది. సహజముగ జాతీయ మహాసభావ్యులలో మతము, చేతిపనులు చిత్రకళలు చేరి రాజకీయములు పారిశ్రామికముల స్థానము నాక్రమించినవి.

చిత్రకళల ప్రభావము

రాజకీయ, ఆర్థికాభివృద్ధిపాద చిత్రకళల కెట్టి ప్రభావము గలదో ప్లేటో గారు వ్రాసినదాని నిచ్చుట పొందుపలు చెదను. "రిపబ్లిక్" అను గ్రంథరాజములో నామహానుభావు డిట్లు వ్రాసెను. "సంగీతములో నూతన గానము నవలంబించుట రాజ్యాంగమునకు వివాదకరము నూతనగానము భావోద్దేయము కలిగించి అతి ప్రధానమైన రాజకీయసమాజములను నాశనము చేయక తప్పదు. క్రొత్తగానము నూతన ఆభ్యాసములకు పద్ధతులను తెచ్చిపెట్టును. ఈ రెంటినుండి ఒక నవీనకృతి బయలుపడెదలి క్రొత్త ఒడంబడికలను కుదుర్చును. ఈ ఒడంబడికలు ప్రాత కానములను రాజ్యాంగములను నాశనముచేయును. బహిరంగమునం దేమి కాంతరంగమునం దేమి పూర్వార్థములు భస్మీకరమగును. అంగ్లేయున కీ అభిప్రాయము ఎప్పటికి బోధపడదు.

కోటిశు తనయ

ఇది యొక మహద్భూత అపరాధపరిశోధక నవల. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండు, ఆమెరికా మొదలగు నాగరిక దేశము లన్నింటి చుకొనుచున్న పాశ్చాత్య విద్యాభివృద్ధిచే గలిగిన గర్భావస్థకరమగు హృదయకృత్తములును, నానింబరిశోధించి డిటెక్టివ్ ఆఫీసర్లు బుద్ధిశక్తులయు, అభిప్రాయములగు వారి పురుషులను లును చదువరుల గుండియ లవియజేయును.

క్షణ మెడము లేక బయోస్కోపు ఫిల్ములలే కాలచక్రమునన్ని విపరీత వేగముతో హంతకునిచే జరుపబడిన భయానక దురంత కార్యములు చదువరుల యొడలు కంపింప జేయును.

ఈ గ్రంథము ఒక నెలలో నెలవడును. ఇది ప్రచురింపంబడిన మూడు మాసములలో నొక బహుమాన పుస్తక చేయబడును. ఆపరీక్షాగూ నుత్తీర్ణులగు వారిగుణముల ననుసరించి మొదటి మువ్వొత్తును ఈ క్రింద వివరించినరీతి బహుమానము లొసంగబడును.

ప్రథమ బహుమానము	రూ 116 లు.
ద్వితీయ	రూ 58 లు.
తృతీయ	రూ 29 లు.

పరీక్ష రుసుము ఒక రూపాయి మాత్రమే.

పరీక్షా సమయమున ఆ గ్రంథము ప్రక్కనుంచుకొని చూచుచునే ప్రశ్నలకు ఉత్తరములు వ్రాయవచ్చును.

ప్రీతి పురుషులందరను పరీక్షకు రావచ్చును.

కోటిశుతనయ, యనుగ్రంథము మానద్యుండి తెప్పించుకొని, దానిమీదనుండు నెంబరు మాత్ర తెలుపును ప్రవేశమును ము 1-0-0 తో పరీక్షకు దరఖాస్తు పంపవలెను.

1922 సెప్టెంబరు 30 తేది తరువాత పరీక్షకు నెట్టి దరఖాస్తులను మంజూరి చేయబడవు. పరీక్షకు 12 ప్రశ్నలు పంపబడును. అందేపదింటికైన నుత్తరములు వ్రాయవలెను. ఇయ్యది వ్రాయవలెను కైతి, దస్తూరి, సంధి, సంక్షిప్తత, కథాసంగ్రహము ముఖ్యముగా గమనించునది. అక్టోబరు 15 వ తేదీయే పరీక్షా దినము.

ఈ పరీక్షకు నియమములను విశేషాంశములను బెలిసిగా నోదవారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన ఒడయ గలరు.

డి. వి. కృష్ణారావు, బంధులంగంబండ్ల.

ఇంచితేపు ప్రభువు

భారతదేశమిత్తుడా?

బొంబాయి క్రానిక్ల పత్రికాధిపురకు

అయ్యో,

చిరకాల ఇంచితేపుప్రభువుగారు కృత్యమును తగ్గించు సంఘమునకు (రిటైన్ మెంటు కమిటీ) అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. అక్టోబరుమాసము లోపుగ వచ్చుటకు పాప మాయోకు తీరకలేనంత కార్యభారమున్నులై యున్నారు. ఆయన భారతదేశమునకు మిత్రుడేనా యని ప్రజలు అనుకుచున్నారు.

ఆయనను నిశ్చయించుట వలన ఏమైన లాభముండునా? కొన్ని సంతులన ఈ క్రింద బొందుపరుచుచున్నాను. మీ పత్రికా పాఠకులు వానిబట్టి తమఇష్టము చొప్పున యూహించకొనవలెను:—

(1) ఇంచితేపు ప్రభువు బ్రిటిషు ఇండియా స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీ (లిమిటెడ్) అధ్యక్షులు.

(2) ఈ కంపెనీ కృతవహరమును అంత విస్తారముగ బెంచి రెద్దిదేశీయ ప్రధానపురుషు డీయనె.

(3) డి. వి. కంపెనీవారు సంవత్సరముల కొలది హిందూ దేశమునుండి సేనుకు తపాలను ఇతరుల కనకాళి మాయకనే గొంపోవుచున్నారు. భారతదేశ తీరమును భారతవర్తకము నంతను ఈకంపెనీవారే గుత్తెసుచున్నారు.

(4) భారత దేశమునుండి వర్తకము వలన వచ్చిన లాభములు వీరికి మాటికి గరిష్ఠలాభముగ నున్నది.

రీ. ఇంత లాభమును గైకొనుచున్నను ఈ కంపెనీవారు స్వదేశీ నాకాసంఘములను తాము పోటీపచ్చి ఆదేపనిగ నవృత్తముగ అణగక్రొక్కిరి.

- (ఎ) దీక్షారమాండల్ ఎస్. ఎస్. కంపెనీ
- (బి) దీక్షధర ఎస్. ఎస్. కంపెనీ
- (సి) దీక్షరాయ్ ఎస్. ఎస్. కంపెనీ
- (డి) ఎస్సానీ తాబ్బాయి.
- (ఇ) దీక్షలెను లిమిటెడ్ కంపెనీ
- (ఎఫ్) దీక్షబాయి షేబాన్ ఎస్. ఎస్. కంపెనీ
- (జి) దీక్షధివారు ఎస్. ఎస్. కంపెనీ మున్నగు మరితర నాకా సంఘములు ఈ డి. వి. కంపెనీ పోటీ కాకలేక చనిపోయినసంగతి ప్రజ లెలుగనిదిగాదు.

(6) తుదకుఆగిరాజీ మోగలులెనుగాడ ఈకంపెనీ వలన నష్టపడెను. చిరకాల ఆగాగారు తమకంపెనీని టర్నరుమారిన్ కంపెనీవారికి స్వాధీనము చేయవలసివచ్చెను.

(7) ఇదే దుర్గతి ఆరబ్బలేక లిమిటెడ్ వారికి కనిపెట్టుకొని యుండెను. వారుగాడ తమకంపెనీని టర్నరు లిమిటెడ్ వారికిచ్చివేయవలసి వచ్చెను.

(8) ముస్లిము కంపెనీగాడ డి. వి. కంపెనీ పోటీకి గురికావలసి వచ్చినది. వారికిగాడ తప్పినదిగాదు. వారుగాడ నాకావర్తకము నష్టము వచ్చినను నిలబడిరి.

(9) ప్రస్తుతము బ్రిటిషు ఇండియా స్టీము నావిగేషను కంపెనీవారితో పోటీకి అనుచున్నది సింధియా స్టీము నావిగేషను కంపెనీ ఒక్కచే! తగిన కట్టుబట్టుము లేకపోవుటయు నాకలు కారుటయు, డి. వి. కంపెనీ పోటీయు సింధియా కంపెనీకి నష్టమును కలుగజేయుచున్నది. తమన్న ఎంతయో లాభము వచ్చియుండెడిది!

దీనిబట్టి ఖాద స్వదేశీ స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీలకు డి. వి. కంపెనీ వలన ఎంత నష్టము గల్గుచున్నదో స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. డి. వి. కంపెనీతో తూకలేక ఎన్నియో కంపెనీలు నశించినవి. ఇంచితేపు ప్రభువు అనేక సంవత్సరముల నుండి ఈ డి. వి. కంపెనీయొక్క లాభములను గాపాడుచున్న పురుషుడు. ఈ ప్రభువు ఇండియాలో నున్నపుడు సదా పక్కా ఆంగ్లో హైదరాబాద్ భాగములనే గల్గియుండెను. అంద నలో తుకాగబుద్ధిగించుచి వ్యాపారి. గొప్ప ఇంజనీయర్లు, ఇట్టి ప్రభువు క్రిందికి విడిటి యధ్యక్షు పదవిని వహించవలసి వచ్చింది ఎంతవరకు భారతదేశమునకు ఉపకారమును జేసినదో ఖాదవలయును. ఈలోపుగ మిషన్రీకా పాఠకులు తమతో దోచిగటలు యూహించుకొనవచ్చును.

ఇట్లు

బహోర్ ప్రాంట్టి భారాఖా

బె జ వా డ

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

జాతీయ పాఠశాల

జూన్, 23:— శలవుల పిమ్మట ఈ పాఠశాల పని ప్రారంభమైనది ఇప్పటికి అప్పడే మారుమంది బాలురు పాఠశాలలో చేరినారు. బ్రహ్మశ్రీ తరుంగుంటి సీతారామయ్యగారి శక్తి సామర్థ్యములచే పాఠశాల అభివృద్ధిచెచ్చుటకు సందియము లేదు. శ్రీయుతులు అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు అద్దేపల్లి రామ శేషయ్యగారలు కృష్ణమందిరమునుండి పాఠశాలకు సాయము చేయునటుల సందేశముల నంపుచున్నారు. వక్రిగను, వర్తకులను ఈ పాఠశాలకు తగిన సాయముసంగి తమ కర్తవ్యమును నెలవేర్చికొనెదరని నమ్ముచున్నాము.

స్కూల్ వైసల్ ఫలితములు

మాయూరిలోనున్న రెండు పాఠశాలలనుండి మూడు 170 నుండి 200 కుకల్గిరి. అందులో 16 మంది మాత్రము గలుపొందిరి. మిగిలినవారు ముం దేమిచేయుదురో చూడవలసియున్నది. డి. వి లు అంతకు వై 200 కులలో గడతేరి ఉద్యోగములు దొరకక గటప పూజ చేస్తూ ఉండగా స్కూలు వైసలులో తప్పినవారు మరికొన్ని దండయాత్రలు జరిపి చేయగల భున కార్యమేదియో తెలియకున్నది. ఈ తప్పినవారు గాంధీగారి బోధ ననుసరించి ఇల్లు ఒట్లు గట్టచేసికొనకుండ నుండిన భక్షమున తమకుతామే మేలుచేసికొనిన వారియ్యెదరు.

విచారకరమగు మరణము

తెలిగ్రాపు డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగముచేయుచున్న మైలవరం చిరంజీవి నాయుడుగారికి గత శుక్రవారము వివాహమున్న సోమవారమునాడు కార్యమున్న జరిగెను. పాపము ఆయనగారికి కొంచెము జ్వరముతలిగి బుధవారమునాడు ఆకస్మికముగ పరలోకగతులైరి (నాయుడుకు చింతిలుచున్నాను. పెండ్లిమాతురైన నాలవరోజుననే ఇట్టి దుస్థితికి పాల్పడిన ఆయన విచారమునకు మితిలేదు గదా! వైసభుటన వెనక తప్పించుకొన గలరు!

మ్యునిసిపాలిటీ

మందు గలుపొందిన కాన్సిలర్ల పేర్లు గెజెట్టిలో ఇంత వరకు ప్రచురము కాలేదు. ఇటీవల పరిష్కరించబడిన మూడవ వార్డు వారిపేర్లుమాత్రమే మొన్నటి గెజెట్టిలో ప్రచురించబడి ిది. క్రొత్తకాన్సిలు ఎప్పుడు అమలులోకి వచ్చేదని ఇంకను ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించలేదు. దీనినిబట్టిమాడ ప్రభుత్వము ఒకచట్టమునకు లోబడి నడుచుచున్నట్లు కనపించదు. ఇటుల కృతవహరమును మూసిన కొలది నాకాకోఆపరేటర్లకు బలము మరింత హెచ్చునే గాని తగ్గదు.

తారక సమాజము

తమ సామాజికత్వమును ఖాయం చేసికొన నిచ్చుగల తారకసామాజికులు తమకు పంపిన కార్డులలో సంతకము చేసి ఇదివరకు పంపకున్నచో తక్షణమే సంతకముచేసి దివిజన్ల సెక్రెటరీగారికి గాని, లేక అడియార్ హెడ్ క్వార్టర్సు ప్రా్ ఆఫీసుకు గాని పంపవలెను. (181)

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరలు ఆనవ: శ్వశ్వరముల. తప్పక బరిహర్య దివ్యావధము. సీసా రు 2 రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, తుక్లనష్టము, కుసుమరోగముల నిర్మూలము చేయు సంతిపిన్ సుధ తులం రు 15.
3. సిద్ధ మకరధ్వజ: ఆకాల జరాప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 పౌ. రు 4.
4. శంకర శైల: కుషు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అనలాత్తము రు 1.
5. మంత్ర కనచమ్: మహా ఋషిప్రాక్త శ్వశ్వశిధిదాయక మంత్రావధరసాయనిక ప్రక్రియ. తాపేజు 8 అణాలు.

ఈ కేటలాగు ఉచితము. చూచితిరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న డి. కేశవనారాయణ, (182) మేనేజింగ్ ప్రొఫెయసురు. మెస్సర్సు, డి. యన్. రావు బ్రదర్సు వారి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

దేశీయ వార్తలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి 144 క్రింద నోటీసు

టర్కీ సమస్య - పిక్టాలుగారి యువస్వాసము
అల్లుని ఆకస్మిక మరణము - మామగారు పండిత శుకులు డిమాండ్ చెప్పి జామీనిచ్చుట కంగీకరింపకపోవుట
విదేశీబట్టల విక్రయము - ఉపవాసమువలన నిరోధించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గంపలగూడెం కుమారరాజుగారిని గూడలూరుకు మార్చుట
మల్లావర్షుల వేంకట రామమూర్తిగారిని విడుదలచేయుట
తిరుపతిలో నలుగురికి నోటీసు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి పర్యటనము

ఘోరకుపూరులో గొప్పస్వాగతము
144 క్రింద నోటీసు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఘోరకుపూరు రైలుస్టేషనులో బండి దిగగానే అచట చేరిన వేలకొలది ప్రజలు ఘనముగా స్వాగత మొసంగిరి. అచట 10-12 వేలమంది చేరిరి. ఆపుడే కొత్తలు 144 క్రింద నోటీసు నెహ్రూగారి కొసంగెను. ఘోరకుపూరు మండలమున రెండునెలలవరకు నెహ్రూగారు రుద్రస్థినిపగూడదు. ఉపన్యసించినచో కా తీర్థంము కలగగలదని దానియందు వ్రాయబడినది. "ఈ ఉత్తరపు పూర్తిగా వ్యాయనిరద్దము. ఇబ్బంది కలిగించుట కయ్యబడెను గాని నిజముగా కాంతికి భంగముకలుగునను నమ్మకముతో నీయుబడిలేదు. నేనిచట నుపన్యసించుటకు చేయబడిన ఏర్పాటులెట్టివో నాకు తెలియదుగాని ఘోరకుపూరులో నుపన్యసించుటకు నాకు గల వాత్సల్యంత్రయమును నేను పూర్తిగా నిలుపుకొనుచున్నా"నని మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపత్రమువైతే నెహ్రూగారు వ్రాసిరి.

ప్రజలకు నోటీసు

సభకు ఏర్పాటులు జరిగినవాయని నెహ్రూగారు స్థానిక నాయకుల సదుపాయం, కొత్తలు మరియొక యుత్తరపును తెచ్చియుచ్చెను. ప్రజలు ఘోరకుపూరులోను ఘోరకుపూరుకు ఆరుమైళ్లలోపున ఏ సభలను చేయగూడదని దానియందు వ్రాయబడినది. దారిపొడుగునను జనులు క్రిక్కిరియించిరి. నెహ్రూగారు కారులో కాంగ్రెసు కార్యాలయమున కేగిరి. అచట నాయకులతో మాటలాడుచుండగా సభ జరుగఁజలయున ద్వారముగద్ద పోలీసువారు చాలమంది కావలియున్నారని తెలిపినది. తుపాకులు ధరించిన కానిస్టేబులు 80 మందియును చాలమంది ఆశ్రయమున నలు యనస్పెక్టరులును ఒక ఫస్ట్ క్లాసు మేజిస్ట్రేటును అచట చేరినది తెలిపినది.

సభను మానివేయుట

"పోలీసువారిచే సభను నిలిపివేసెనను అవసరమైన ప్రజలచే తుపాకులనుగూడ కాల్చెదరు. అందుకే మేజిస్ట్రేటు గూడవచ్చెను. ఈ ఉత్తరపు కేవల వక్రమమే యైనను వారు మనసభ ఆక్రమనమాత్రే మని నిర్ణయించి పోలీసులను చూరజేపించినచో నిరసాధులగు ప్రజలు నిష్కారణముగా అపాయములకు పాల్గొందురు. నారాకవలన నిట్టి దుఃఖకరములగు ఫలితములు కలుగుటకు నేను సహించజాలను" అని నెహ్రూగారు నుడివరి. సభ జరుపగూడదని నిశ్చయించి ఆసంగతి తెలుపుటకు వాజపేయగారిని పంపిరి. గుమ్మముగద్ద నుమారు రెండువేలమంది నిలిచియుండిరి. వారు లోనికి పోతుండ పోలీసులు నిరోధించుచుండిరి. వాజపేయగా రాజువల మధ్యనుండి ఆచటికేగి ఆసంగతిని వివరించిరి. వెంటనే ప్రజలందరు మెల్లమెల్లగా కొంతముగా వెండలిపోయిరి. ఈ సంగతులను వివరించుచు నగరమున ప్రకటించుటకు నెహ్రూగారిక ర పత్రమును వ్రాయించిరి. 24 వ తేదీని మండల సభ జరిగినది. నెహ్రూగారు పలువిషయముల చర్చించి స్థిరపరచిరి. పిమ్మట నెహ్రూగారు కారులో నగరమునం దగ్గర విధులగుండ బయలుదేరిరి. "చారిత్రా దురంతములను మరుగుచు. దౌర్జన్యమునకు పూనుచు. చాలమంది కాంగ్రెసులో చేరెడు, విదేశీపుబ్లికను కట్టుచు. ఇద్దగుబట్టలను కట్టుచు. కాంగ్రెసు నిర్మాణవిధానమును సాగింపుడు" అని నెహ్రూగారు హెచ్చరించిరి. మధ్యాహ్నము మరల కాంగ్రెసు ప్రచారకుల సమావేశము జరిగినది. కరపత్రములను స్వహస్తములతో పంచివెట్టుచు నెహ్రూగారు గోండాకు పోదలది రైలు స్టేషను కేగిరి.

టర్కీ-దేశ ప్రతికూలాందోళనము

మరమ డ్యూకు పిక్టాలుగారు

బొంబాయిలో నుపన్యసించుట

24 వ తేదీ సాయంత్రము బొంబాయిలో బాంబే క్రాంతి పత్రికాసంపాదకుడు మరమ డ్యూకు పిక్టాలుగారు టర్కీ-దేశ ప్రతికూలాందోళనమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. భిలాఫతుర్రుమవారి కది కడుముఖ్యమగు విషయమే యైనను సభలో వారిసంఖ్య చాల తక్కువగానుండెను.

ఉపన్యాసము

ఈవిషయము కడుప్రాచీనము. క్రైస్తవమిశనరీల, ధనికులమేలకొర కీ ప్రతికూలాందోళనము ప్రారంభింపబడి నూరేండ్లువడినది. మొదట రష్యావారును, ఫిర్రును గ్రీకులును, పిమ్మట గ్లాడుస్టునుగారి కాలమునుండి ఆంగ్లేయులునుగూడ దీనిని కొనసాగించుచుండిరి. గ్లాడుస్టునుగారు చాలవ్యాసములను ప్రకటించుటవలననే ఆంగ్లే దేశీయులకు ప్రతికూలాభిప్రాయము కలిగినదిగాని గ్లాడుస్టునుగారు నిరాధారములు నసత్యములు నగు విషయములనుసాధనములుగాగొని ఆవ్యాసములనువ్రాసిరి. గ్రీకు, సెర్వియా, బల్గేరియాదేశములవారు తురుష్కులపట్ల చాలదౌర్జన్యముల నొనరించిరి. అందులకు తురుష్కులుగూడ నపుడపుడు ప్రతికార మొనరించిరి. టర్కీ-గ్రీకుదేశములకు విరోధము తొలగవలెనని ఆటోలియానుండి గ్రీకు సేనలను తొలగింపవలెను. తురుష్కులు ఆసియాఖండవాసులు గాననే వారిని పాశ్చాత్య దేశములవారందరూను నిష్కాయముగ బాధింపసాగిరి. ఏలయనగ పరమపవిత్రమగు నైట్ హౌండుమున తురుష్కులు నికసింప నర్హులుగారు. ఆంగ్లేయులు తురుష్కులకు వ్యాధియు నొనరింపనిచో ప్రాచ్యదేశమునం దాంగ్లేయుల ప్రతిష్ఠా శాశ్వతముగ నంతరించును. ఇపు డాసియాఖండవాసులు మేల్కొంచిరి. ఆసియా ఖండమునం దితర ఖండములవారు నికసింపగూడదని వారుగూడ వాందోళనమును వెంటనే ప్రారంభింపగల రని పిక్టాలుగారు నుడివరి

తహసిల్దారుని నిందించినందుకు శిక్ష

సింధుదేశమునం దొక పత్రికా సంపాదకునకు

ఒక నెల విడిశైదు

సింధుదేశమునందలి హైదరాబాదులో నొక అసహాయ వాద దినపత్రిక సంపాదకు డుపన్యసించుచు నొకతాలూకాలో కొంతమంది కాంగ్రెసు భిలాఫతు వలంటీరులను కారాగృహమునకు పంపిన దచటి తహసిల్దారుడే అని నుడివినందుల కతనిపై శిక్ష చేయబడెను. అపుడు నాకు తెలిసిన వర్తమానమునుబట్టి నేనట్లు వ్రాసితిని. పిమ్మట నది సత్యముకాదని తెలియగానే నేను పత్రికలో సవరణను తీమాపణ పూర్వముగ ప్రకటించి యున్నాను. నాకు తాసిల్దారువై నెట్టిద్యోమమును లేదు. అతని నవమానపరుచు నుద్దేశమే నాకు లేదని ముద్దాయి చెప్పెను. ముద్దాయికొక నెల విడిశైదు చేయబడెను.

ఇంటిని సోదా చేయుట

హైదరాబాదులో దొరతనమువారిచే నాంతు చేయబడిన కృపాచరిత్రము అనుగ్రంథము ప్రతులు దయారాం సరారాం మీరాబ్బందీరి అను నతనియింట నున్నవని అనుమానపడి పోలీసులతనియింటిని సోదాచూచి యొక చినిగిపోయిన ప్రతిని తీసి కొనిపోయిరి.

వెల్లూరు జయిలునుండి

గూడలూరు జయిలుకు మార్చుట

శ్రీగంపెలగూడెం కుమారరాజు, కే. ఎస్. మగ్గం అయ్య రుగార్లను మరీనలుగూరిని వెల్లూరు చెరసాలనుండి 23 వ తేదీని గూడలూరు చెరసాలకు మార్చిరని తెలియుచున్నది.

మల్లావర్షుల రామమూర్తిగారి విడుదల

వీరికి జనవరి నెలలో 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. గడువు ముగిసినందున 23 వ తేదీ కుమారరాజునాడు వీరిని గూడలూరు చెరసాలనుండి వదలిరి. 25 వ తేదీని వీరు చెన్నపురికివచ్చిరి. నేడు (26 వ తేదీ) చెన్నపురినుండి బయలుదేరి రాజమండ్రిలో నాగెదరు. అచట నెవరైన గూడలూరు జయిలులోనున్న ఆంగ్లలక్ష్యమును తెలియగోనచో వివరించెదరు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు

సామవేదం అచ్యుత రామయ్యగారు

బామిన నిచ్చుట

రాజమండ్రి సమావేశమున సీతానగరమున పట్టుకొనబడిన 6 గురిలో నొకగు సామవేదం అచ్యుతరామయ్యగారికి మూలవ్యాధిబాధ యుండుటచే బామిననిచ్చి విడుదలను పొందిరి. ఈ వేయబడిన సేమి చేసెదరని యడుగు నేనాలొచింప వలసి యుండునని చెప్పిరి. వీరు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులలో నొకరని స్వరాజపత్రిక కొకరు రాజమండ్రినుండి వ్రాసిరి.

అల్లుడు మృతినొందుట

చెరసాలలోనున్న మామ

క్షమాపణనియ నిరాకరించుట

పండిత మాధవ నుకులుగారు

మాదవసారి పండిత మాధవ నుకులుగారు మరల కారాగృహమునకు పంపబడిరి. ఆయన అల్లుడు యీ నెల 16 వ తేదీని వైనుండి క్రిందబడి బలవన్మరణమునకు పాల్పెట్టెను ఆ సంగతి నుకులుగారికి తెలిసినది. ఆయన ద్వైతము నవలంబించి దుఃఖము నడవకొని గుండె గాయపడికొని యీలేఖను వ్రాసెను: "నేను ఈ మా పణ ను చెప్పి బామిననిచ్చి వచ్చుట అనుచితము. నేనట్లుచేసిన లోకమునకు మరల మొఘు మాపింపజాలను. పాపప్రియులగు ప్రభుత్వమువారిపట్ల నే దైవ మనుకులుడై యున్నచో ఆ ఆనుకూల్యమును నశింపజేయుటకే నేను ప్రయత్నించెదను. నేను హరిశ్చంద్ర ప్రతాపులమార్గమునే అనుసరించెదను. బాధలకునదుఃఖమునకును తావియ్యను. సత్యమార్గమును వీడను అని ఆతడువ్రాసెను.

విదేశీబట్టల విక్రయము

ఉపవసించుటవలన మాన్పించుట

బక్కారు వార్త

బక్కారువార్తలు వాగ్దానము నల్లంఘించి విదేశీపుబ్లికను విక్రయింప సాగిరి. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను వారు మానలేదు. చివరకు పండిత చంద్రదేవ పాండా్య, పండిత ఋషిదేవ మిశ్ర(కాంగ్రెసుసంఘసభ్యుడు) గార్లను విక్రగారి సోదరుడను విదేశీబట్టల విక్రయము పూర్తిగా నిలిచిపోవువరకును భుజింపమని ఉపవాసమువార భించిరి. వారు శిర గంటలుపకసింపునరికి బట్టలకర్తలు వచ్చి కొంత గడువిచ్చిన బట్టలను తీసివేసెదమని యు మరల వాని నిమ్మచునియు విన్నవించిరి. (స్వరాజ్య)

తిరుపతిలో నిర్బంధము

నలుగురికి 290 క్రింద సమనులు

మ్యూసెన్సు కేసు

శ్రీమాన్ మాదభూషి శ్రీనివాసాచార్యులు కేశవమూర్తి అయ్యగారు రాఘవరెడ్డి శేషచార్యులుగార్లకు పుత్రుల మేజిస్ట్రేటులు పీఠకొడు 290 క్రింద సమనుల సంపెను. పుత్రులలో యీ నెల 26 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

8 వ కమ్యూనిజం

టంగుటూరులో సమావేశమగుట

(మా ప్రత్యేక క్రమిని యొద్దనుండి)

టంగుటూరు, 25 జూన్ 1922:—

టంగుటూరు, టంగుటూరు తాలూకాలో కడపటి గ్రామము గ్రామమునకు ఉత్తరమున చెందు మైదూరమున ముసినది దక్షిణమున మైదూరమున పాత్రునది ప్రకటించుచున్నది. దాదాపు 5000 ఎకరములకు పైగా వ్యాపారమునందు కమ్యూనిజం 8 వ సమావేశము జరిగి నిశ్చయించబడినది. అమృతబ్రహ్మ వాస్తవ్యులను కమ్యూనిజం అను నాగినేని వెంకటప్పయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. టంగుటూరు అసెంబ్లీ కరణం పోతుల వెంకయ్యగారు బాలి నేని కోటిలింగం గారు మహాసభ కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. కార్యదర్శుల ఉత్సాహము వల్లను పట్టుదలవల్లను యీ మహాసభ జయప్రదముగ కొనసాగినదని చెప్పవచ్చును.

కనీసము మధ్యాహ్నం 11 గంటలకు మహాసభ సమావేశము కావలసియుండెను. బెజవాడ ప్యాసంజరు చాలా ఆలస్యము గ వచ్చుట చే సభ మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు ప్రారంభించబడినది. బెజవాడ ప్యాసంజరునందు అధ్యక్షులు ఇతర ప్రజలనుండి అనేకులు ప్రతినిధులు టంగుటూరునకు వచ్చిరి. బొంబాయి, తమిళనాడు మున్నగు వాద్యులతో అధ్యక్షులు వైభవముతో గ్రామమునకు తీసికొనబడిరి. భోజనానంతరము 4 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యెను.

కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు ఉత్తర గ్రామములకు చెంగల్పట్టు చిత్తూరు మున్నగు జిల్లాలనుండి దాదాపు 400 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి. వచ్చినవారిలో ఈ క్రింది ప్రజలు గలరు.

అడుసుపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, బాగల్లూరి కృష్ణయ్యగారు, ఎం. ఎల్. సి. పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు అంచె శివయ్యగారు, పన్నెగంటి నారాయణరావుగారు, అరెకపూడి రామకృష్ణయ్యగారు, కరణం రామస్వామి చౌదరిగారు, చింతమనేని భావయ్యగారు, బి. రాఘవయ్యగారు, గడ్డె రంగయ్యగారు, పి. భక్తవర్ధన్యగారు, సాచర్ల దేవరాజుగారు, నూరపనేని వెంకయ్యగారు, పర్వతనేని వీరయ్యచౌదరిగారు, జి. బి.యస్. సరస్వతిగారు, జంపాల నరసింహంగారు, ఇనుగంటి పున్నయ్యగారు, జంపెని అంజనేయులుగారు.

సకాశ సంఘాధ్యక్షులు స్వాగత మొసగుచు కొంత కాల ముపన్వించిరి. పిమ్మట త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు అధ్యక్షులుగా నుండవలయునని కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిరి. బాగల్లూరి కృష్ణయ్యగారు నాయకుగారు, బి. కోటిలింగంగారు, పి. వి. కృష్ణయ్యగారు, జి. రంగయ్యగారు, రాఘవులు నాయకుగారు, అంచె శివయ్యగారు, పాతేరు భక్తవర్ధన్యగారు యీ నూరనూరు బలపరచిరి. సభ్యులు కరతాళధ్వనులు చేయుచుండ కరతాళధ్వని త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు అగ్రాసవాధిపత్య ములంకరించిరి.

చాల కవులకు త్రిపురనేని చలమయ్య, ప్రసాదరావు గారు రచించిన స్వాగతశ్లోకములు చదువబడినవి. కమ్యూనిజం జనుల అభినందించుచు ఆకుధారక ఇనుగంటి పున్నయ్యగారు కొన్ని పద్యములు కీర్తనలు పాడిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు లుపన్వసించిరి.

సభాంతమున యీ క్రిందివిషయాలు ఇచ్చుటకు యీ క్రింద పేర్కొనబడినవారు వాదన మొనరిరి. (1) బాగల్లూరి కృష్ణయ్యగారు నాయకుగారు సామంతులు 500 రూపాయలు (2) కంచి కాపురం సాచర్ల దేవరాజులు నాయకుగారు మొదలయ్యెను.

(3) ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు మారు రూపము లివ్వ నంగీకరించిరి. పోతుల వెంకయ్యగారు, పమిడి వెంకటసుబ్బయ్యగారు అలపర్తి జ్యోతియ్యగారు పమిడి ఏ.బి.నాయకుగారు, బి. కోటిలింగంగారు, యక. వెంకటప్పయ్యగారు, బి. రాఘవయ్య నాయకుగారు, కడియాల కోటయ్యగారు పర్వతనేని చినకామయ్యగారు, ఎల్లూరు రంగనాథులుగారు, పొట్టెంపూడి కొండయ్యగారు, ముప్పరాజు వెంకయ్యగారు, కోడూరు చెంచయ్యగారు, నర్సా మల్లయ్యగారు, చుండూరు చెంచయ్యగారు.

తీర్మానములు

(అధ్యక్షుడు దుపపాదించెను)

(1) శ్రీ బాబ్టి సార్వభౌమునకు సర్వకాలములందు నాయురారోగ్యములు కలిగించుటకు భగవంతుని నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) శ్రీ మదరాసు గవర్నరు పేరింగుడను ప్రభువు తత్వభియ్య నాంధ్రప్రదేశ్ కంబున జేయు పట్టణమునకు యీ సభ వారు స్వాగతం బొసగుచున్నారు.

ఉప:—పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరిగారు.

ఆమె:—ఇనుగంటి పున్నయ్యచౌదరిగారు.

(3) వీరభద్ర కన్యాశుల్కములను మానుటకు కమ్యూనిజం జనులను కోరుచు వెంటనే తగు ప్రయత్నములు చేయుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయకుగారు.

ఆమె:—అంచె శివయ్యగారు.

(4) శుభాశుభ కార్యములందు సర్వసాంఘికతచే పాటోహిత్యమును చేయుచుకొనిన వారిని అభినందించుచు కమ్యూనిజం జనులందు సర్వసాంఘిక పాటోహిత్యమును ఆచరణ యందుంచ గలందులకు యీ సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—పర్వతనేని చినకామయ్యగారు.

(5) ప్రభుత్వమువారిచే కాంక్షను చేయబడిన వైద్యపాఠశాలను సాధ్యమైకత్వంలో గుంటూరులో ప్రారంభించుటకు యీ సభవారు గవర్నరు మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉప:—బా. కృష్ణస్వామిగారు.

ఆమె:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

(6) కమ్యూనిజం జనులకు తుపయోగించు ఉన్నత పాఠశాలలను ప్రతిబోధన కమ్యూనిజం జనులకు వసతి గృహములను స్థాపించి, కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—పంపాటి రామకృష్ణయ్యగారు.

(7) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతిపక్షమున మాధ్యమిక కృషిసాయ పాఠశాలలను స్థాపించి మధ్య ప్రదేశ్ కమ్యూనిజం జనులకు స్థాపించి ప్రభుత్వమువారిని సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—ఇనుగంటి పున్నయ్యగారు.

ఆమె:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

(8) మన కమ్యూనిజం జనులకు వెళ్ళుట, సంస్కృత విద్య నభ్యసించుచున్న అమృతబ్రహ్మ సంస్కృత విద్యాలము మునకు సాయముజేసి ప్రభుత్వమువారిని, కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—కె.లారు రామకోటయ్యగారు.

(9) కృష్ణానదికిందను మాగాణి వృద్ధిచేయుటకు చేయబడిన ప్రపోజలను త్వరలో అమలులో పెట్టగలందులకు యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నారు.

ఉప:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

ఆమె:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

(10) రైతుల అభివృద్ధి నిమిత్తము 'రైతు' పత్రికను స్థాపించిన మ.రా.శ్రీ బాగల్లూరి కృష్ణయ్యగారు పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరిగార్లను యీ సభవారు అభినందించుచు తత్వత్రి కాభివృద్ధికి విశేషముగ తోడ్పడ యీ సభవారు కమ్యూనిజం జనులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉప:—కో. వెంకటాచారి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

ఆమె:—అడుసుపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

(11) ప్రతి గ్రామమునందు వ్యవసాయపరపతి సంఘములను స్థాపించుటకును, వ్యవసాయభివృద్ధికి ప్రతితాలూకాకు ఒక్కొక్క అగ్రికల్చరలు ఇన్నువెక్టరును నియమించుటకును, పంటలకు కావలసిన ఉపయోగకరములగు విత్తనములు ఎరువులు వ్యవసాయపు పనిముట్లు ముఖ్యస్థానములందు నిలువజేయించి ఇప్పించుటకును, 2 శు విశిష్టార్థము ప్రతితాలూకాలోను వైద్యశాలను స్థాపించుటకును యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నారు.

ఉప:—బాలి నేని కోటిలింగంగారు.

ఆమె:—జంపాల నరసింహంగారు.

(12) గంజ్ పార్లమెంటుకు వచ్చుచున్న కడుగునూతో నేయబడిన గ్రామములలో భరింపవలయునని కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయకుగారు.

ఆమె:—జంపెని అంజనేయులుగారు.

(13) ప్రతి గ్రామమున పంచాయితీశాఖల నెలకొల్పి తమ తగాదాలను యీ శాఖల మూలముననే పరిష్కరించుకొనవలయునని కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

(14) సకాలక్షరములు లేక బాధపడుచున్న ఒంగోలు తాలూకావాసులకు తాలూకాలో ప్రవహించు గుడ్లకమ్మ మునీ పాఠశాలలకు అనకట్టుల ప్రాజెక్టుల కట్టించి మాగాణి వీధులు కలిగించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—పోతుల వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—బా. వెంకటప్పయ్యగారు.

(15) కమ్యూనిజం సంఘమునందు విద్యావ్యాపకమునకు, అభివృద్ధికరముగు ఇతర కార్యము లానగ్నములకు యీ క్రింది విధమున కమ్యూనిజం జనులవద్ద విశేషర్యాము విరాళము పుచ్చుకోవలెను.

మొదట భూములమీద ఎకరము ఒకటింటికి 4 అణాలు, చెరువుకింద భూములకు ఎకరమునకు 8 అణాలు, మాగాణి భూములపై ఎకరమునకు ఒకరూపాయి. ఇతర ఆదాయములపై నూటికి రూపాయి చొప్పున వసూలు చేయవలెను.

వై. ఉద్దేశముల ననుసరించి కార్యకమమును నిర్వహించుటకై మహాసభకు ఉపసంఘములను సాధ్యమైనంతవరకు గ్రామసంఘములను, తాలూకాసంఘములను జిల్లాసంఘములను స్థాపించుటకును యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—రా. బి. కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

ఆమె:—బా. కృష్ణస్వామిగారు, అ. గోపాలకృష్ణయ్యగారు, సాచర్ల దేవరాజుగారు.

(16) పంట కాలవలపై ప్రతియూరను ఇరగేమను పంచాయితీ సంఘములను త్వరలో పెట్టించ గలందులకు యీ సభ వారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నారు.

ఉప:—కె.లారు రామకోటయ్యగారు.

ఆమె:—కో. వెం. కోటయ్యగారు.

(17) శ్రీమత్పరమహంస రామాండ సరస్వతి స్వాములువారు శ్రీవారి స్వసంఘము కమ్యూనిజం సంఘమునందు గల అస్సాతంత్ర్యమును తొలగజేయు మార్గ మేర్పరచి సమాధి అయినందున శ్రీవారి ఆత్మకు కాంతి కలుగజేయు సర్వేత్తరుని యీ సభవారు ప్రార్థించు చున్నారు.

ఉప:—బా. వెంకటప్పయ్యగారు.

ఆమె:—నూ. రాఘవయ్యగారు.

(18) శ్రీ జి. యస్. బి. సరస్వతి స్వాములవారు మన మత విషయకాభివృద్ధికిగాను చేయుచున్న సేవకు యీ సభ వారు వారిని అభినందించు చున్నారు.

ఉప:—నూ. రాఘవయ్యగారు.

ఆమె:—ప. చినకామయ్యగారు.

పంచమసోదరుల యందు అకారణముగ నాకోపింప బడియున్న అంటరానితనమును తొలగించి బావులు చెరువులు సుక్రములు స్కూలులు మొదలగు వాటియందు చాకలి మంకలి ఏనాది ఎరుకల మున్నగు జాతుల వారు ఎట్టి హక్కులు గలిగి యుండినా అట్టిహక్కులను ప్రంచమసోదరులకుకూడ మనఃపూర్వకముగ నొసగివారినిధరింప యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయకుగారు.

ఆమె:—పె. వెంకటసుబ్బయ్యగారు.

ప్రస్తుతస్థితిగతులను బట్టి కమ్యూనిజం జనులకు యత్నవసరము కాన వ్రాయించుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయకుగారు.

ఆమె:—చాచర్ల వెంకటాద్రిగారు.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలో చిత్రముగా యిమడ్చబడ్డ కత్తులు. రై సెన్న లేదు. ప్రతిదినము వందల ఖర్చు. ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానినిబల మిశ్రే తెలియగలదు. నెల రి. 8-10 మొదలు 25-30 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువ ధరలవి గాని కావలసినయెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజ్ వగైరా చేయ. (8785) భారతవస్త్రధారణము - బెజవాడ.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 26-వ తేది

సోమవారము

ప్రస్తుత నితి

—:~::~~:—

ప్రస్తుత నితి గూర్చి చలువిధ వ్యాఖ్యానములు వెలువడుచున్నవి. దార్శన్యరహిత సహాయ నిరాకరణపద్ధతి, ఆధునిక ప్రపంచమునకు నూతనము. రాజకీయాంధోళనపద్ధతుల నిది మొదలంట మాన్చి వైచుచున్నది. మతము, నీతి యొకవంక, రాజకీయ వ్యవహారములు వేరొకవంక నడుచు చుండెను. రాజకీయవ్యవహారములందు లక్ష్యమే ప్రధానము గాని, లక్ష్యమును జేరుట కుపయోగించెడి పద్ధతు లంత ప్రధానమయినవిగావు. లక్ష్యముబట్టి సాధన ములను సమర్థించెదరు. న్యాయాన్వయవిచారణ రాజకీయవిషయములలో పాటింప బడుట లేదు. కుతంత్రములు, మంత్రాంగములు, మోసములు, పరిపాటి యయినవి. రాజనీతి దుర్వినియోగ మయినది. దీని ఫలితము, ప్రస్తుత ప్రపంచవ్యవహారము లందు సుస్వక్తమగుచున్నది. ప్రచండసంగ్రామము ఇటీవలనే ముగిసినది. నూతన ప్రపంచమును నిర్మింప వలయునని, వివిధభాతులును కుతూహలపడు చున్నవి. అనేక సమావేశములను కూర్చుచున్నవి. అనేక సంఘములను స్థాపించుచున్నవి. నూతననిబంధనలను నిర్మించుచున్నవి. కాని, ఆ భారమును మార్చుకొనుటలేదు. పూర్వపు వాసనలను విడుచుటలేదు. అందుచే వ్యవహారము కుదుటబడక యున్నది. సుప్రసిద్ధులగు రాజనీతికోవిదు లందరి తలలు కూడినను, వీరికి దారియు తెన్నును కనిపింప కున్నది. నూతనసంగ్రామభయము తొలగిపోకున్నది. రాజకీయపథ లంతరింపకున్నవి. లండనులో జరిగిన హత్య కలవర పెట్టుచున్నది. జర్మనీలో విదేశ మంత్రియగు డాక్టరు రథనోగారు విధింపబడిరి. ఐర్లెండులో పోరాటములు ప్రబలుచున్నవి. ఎక్కడ జూచినను, కల్లోలమే. నాగరక సంఘమునం దుండెడి ద్వేషమనెడి క్రుళ్లును దొలగింపకుండ, మైవై నెన్ని పూతల బూసినను, సంస్కరణము జరుగనేరదు. అంధకారబంధురముగ నున్న ఆధునిక ప్రపంచము నందు, హిందూదేశమే దివ్యయై వెలుగుచున్నది. ఆశాజ్యోతి ఇక్కడనే తన కాంతిపుంజమును వెదజల్లుచున్నది. పాశ్చాత్యులను హిందూదేశము తన వంక కాకర్పించుచున్నది. దురభిమానరహితులు, తేజోవ్రభావమును గ్రహించుట కాతురము జూపుచున్నారు. ధర్మవిశ్వాసము, ఈదేశమున కలుగుటకు కతంబేమని ప్రశ్నించుచున్నారు. ఉపన్యాస వేదికలందు ఈ విషయమును చర్చించుచున్నారు. మతప్రసంగములందు ఈ విషయమై బోధించుచున్నారు. మహాత్మునికిని జీససునకును పోల్చి జూపుచున్నారు. ధర్మస్వరూపుడు మరల నవతరించెనని భావించుచున్నారు.

ఇది మూఢవిశ్వాసమా? కాదు. నాగరకమునకు ప్రసిద్ధిజెందిన పాశ్చాత్యప్రపంచము అజ్ఞానముచే మహాత్ముని నుతించునా? నోరెండి, దప్పి గొని, నీటికై పరితపించెడి వారి చందమున, పాశ్చాత్యవిబుధులు కలవరపూరితమగు ప్రపంచమునందు శాంతికై పరితపించుచుండగ, మహాత్ముని యుపదేశములు వారి కమృతప్రాయములయ్యెను. గాంధీ మహాత్ముడు ముందుగ భారతీయులు తరించుట

కొక సాధనము జూపెను. ఆ సాధనము మానవులెల్లరకును ఉపయోగపడునని మహాత్మునికి నమ్మకమున్నను, ప్రపంచరక్షణమున కా మహాత్ముడు ముందుగ పూనుకొనలేదు. తన కట్టియుద్దేశము లేదని, మహాత్ముడు స్వప్రముగ దెలిపెను. కాని, భారతీయు లీ సాధనములో విజయ మొందెదరేని ఇతరుల కెల్లరకును మార్గదర్శకులగుదురని, మహాత్మునికి నమ్మకము గలదు. మహాత్ముని కార్యసంవిధానము పరిమితి గలదయినను, దానియందు సాధ్యజనికధర్మ మిమిడియున్నది. అందుచే, ప్రత్యేక ప్రబంధమున కవసరములేకనే, భూవలయమంతయు దీనివంకకు దిరుగుచున్నది. మహాత్ముని యుపదేశములు భారతవర్షస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుచున్నను, అప్రయత్నముగ ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమునకు గూడ సహాయపడుచున్నవి. రెండును ఏకకాలము నందు జరుగుట గొప్పవిశేషము. నేడు గాకున్న రే పయినను, అహింసాధర్మమును పాశ్చాత్య రాజనీతికోవిదులు సయితము గుర్తింపక తప్పదు. దాని నాధారముజేసికొనినగాని, ప్రపంచకల్లోల మణగ దని, వారు గ్రహించకతీరదు. లేనియెడల, ఎన్ని సమావేశముల నేర్పరచినను, ఎన్ని సంఘములను స్థాపించినను, బలప్రయోగమున కెట్టి మార్గముల నన్వేషించినను, ప్రపంచశాంతి సుప్రతిష్ఠితమగుట కలలోనివార్త యని, వారి యనుభవములు వారికి తేటపరుపకమానవు. మహాత్ముడు విధించిన అపూర్వసాధనపురహస్యమును కనుగొనుట, పాశ్చాత్యులకే గాక, భారతీయులకు గూడ సులభ సాధ్యముగాదు. పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించి, వారి రాజకీయసిద్ధాంతములను జీర్ణించుకొని, సంస్కరణమునకు బూనెడి భారతీయప్రముఖులకు, మహాత్మునిపద్ధతులు వెగటుగ దోచుట వింతగాదు.

మహాత్ముని యుద్యమము, శత్రువున కపకారముజేయుట కుద్దేశింపబడలేదు. ద్వేషము దాని కారధారభూతము గాదు. ఉద్రేకసమయములందు గాక, శాంతసమయములందే, ఉద్యమము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుట ముఖ్యము. నాయకులు లేనందుచే ఉత్సాహము చల్లారెనని వగవబనిలేదు. నాయకులు వెలుపల నున్నంతవరకు ఉత్సాహము వ్యాపించి, వారు నిర్బంధమున నున్నపుడు చల్లారు నేని, అది శాశ్వతలాభము గలిగింపనేరదు. అట్టిది ఉద్రేకమగును గాని, నిజోత్సాహము గాజాలదు. సుఖము తలపించినను, కష్టములు గలిగినను ప్రజలు న్యాయపథమున శాంతముగ నడచునపుడే మహాత్ముని యుద్యమము సార్థకమగును. శాసనోల్లంఘనము, బాధను నివారించుటకుగాని, అధికారుల చర్యలను ప్రతిఘటించుటకుగాని, విశేషముగ నుపయోగింపదు. శాసనోల్లంఘనము, ఇప్పటికన్నను ఎక్కుడు బాధలను తెచ్చిపెట్టును. ఆ బాధలను ఓరిమితో భరింపగలిగిననే, దేశము శాసనోల్లంఘమునకు బూనవలయును. కేవలము ఉద్రేకబుద్ధితో గాని, రోషస్వభావముచే గాని, ఇందుకు బూనిన, ప్రయోజనము తగిలినపుడు. బాధానుభవము ద్వేషరహితముగను, రోషరహితముగను నుండవలెనని, మహాత్ముని సంకల్పము. పరిశుద్ధహృదయులనుభవించెడి బాధలే, ప్రత్యర్థులను పరిశుద్ధపరుపగలవు. రోషపూరితహృదయుల బాధలు ఎటుటి వారిలో నెక్కుడు రోషమును పురికొల్పుచుండును. మారుమూటాడక, ప్రపంచముతో సంబంధమును వీడి, తన కార్యఫలితమును భగవానునికే వదలివైచి, పరమశాంతముతో యర్రవాడాజయిలునందు తపమొనరించుచున్న గాంధీమహాత్ముని బాధానుభవము ఎల్లరకును మార్గదర్శకముగ నుండవలెను. సాత్విక శాసనోల్లంఘనమునందు, సాత్వికశబ్దము ముఖ్యమగునదని, మహాత్ముడు తరుచుగ బలుకు

చుండెడివాడు. సత్త్వస్వభావమును వీడుచో, శాసనోల్లంఘనము ప్రయోజనవిరహిత మగును. ఈ కారణముచేతనే, సాత్వికబుద్ధిని పెంపొందించుటకు, గాంధీమహాత్ముడు నిర్మాణకార్యక్రమము నేర్పరిచెను. అహింసావ్రతమున కేసమయమునం దయినను భంగము గలుగకుండుటకు, కద్దరు మంత్రమును బోధించెను. కద్దరు వ్రతానుష్ఠానము అహింస కెడమాయదు. ఉద్రేకమును, రోషమును ఇది చల్లార్చును. ఆత్మశక్తిని పెంపొందించును. ప్రజలలో సంతృప్తిని ఆత్మవిశ్వాసమును కలుగజేయును. అన్ని సంఘములలోను, ఐకమత్యమును పుట్టించును. స్వరాజ్యమున కారధారభూత మగు నాల్గుస్తంభములను మహాత్ముడు నిరూపించెను. వానిలోకెల్ల కద్దరు ప్రధానమయినది. కద్దరు నిర్మాణము పూర్తియగుకొలదియు, మిగిలిన యంశములును పూర్తియగుచుండును. పిమ్మట స్వరాజ్యము దానియంతట యడియే సిద్ధించును. మహాత్ముని కీ విషయమునందు గట్టినమ్మకము కలదు. దూరదృష్టిగల నాయకుల కందరకును గట్టినమ్మకము కలదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయక, శాసనోల్లంఘనమున కుపక్రమించుట, గాలిని మూటగట్టుట వలె వ్యర్థప్రయత్న మగును. గాంధీమహాత్ముడు విధించిన నియమములను కొనసాగింపకుండనే, ముందుకు జనవలయునను నభిలాష ఆతురస్వభావులకు కొందర కున్నను, మహాత్ముని యుపదేశార్థమును గ్రహించుచో అందలి యావశ్యకత తప్పక గోచరించును. అధికారులు విధించెడినిర్బంధములకు గినిసికోపోదేశమానసులై, శాసనోల్లంఘనమునకు బూననొందెడివారు, సాత్వికోల్లంఘనమును నిర్వహింపజాలరు. వల్లభభాయిపటేలుగారు నిన్నటి సాయంకాలము గుజరాత్ రాష్ట్రయ కాంగ్రెసుసంఘమునం దుపన్యసించుచు, ఇందలిసూత్రమును తేటపరచిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమ మేరాష్ట్రమునం దుదయించెనో, అట్టి ఘోర రాష్ట్రము శాసనాతిక్రమము నవలంబింపక ముందు నిర్మాణకార్యక్రమమును తప్పక బూర్తిజేయవలయునని పటేలుగారు హెచ్చరించిరి. గుజరాతునందు ఒకటిన్నరలక్ష రాటములు గలవు. కద్దరు కావలసి నంత చేతిలోనున్నది. విదేశవస్తుముల పిక్కెటింగుతో బనిలేకుండనే గుజరాతు తనధర్మమును నిర్వహింపగలుగునని పటేలుగారు నుడివీరి. గుజరాతు వలెనే, ఆంధ్రదేశమును తనధర్మమును త్వరలో నిర్వహింపవలెను. కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకు, వేగిరపడవలయును. శాసనోల్లంఘన సంఘమువా రేతెంచునప్పటికి, ఆంధ్రమండలము తనవిధిని ప్రశంసార్థముగ నిర్వర్తింపవలెను. వ్యవధి ఎంతయోలేదు. చేయవలసినది విశేషము గదు. మహాత్ముని యుపదేశమును నిర్వహించి, ఆంధ్రులు కృతకృత్యులగుచో, హిందూదేశ చారిత్రమున వారికిర్తి చిరస్థాయి యగును.

సహాయనిరాకరణోద్యమము నవలంబించెడి వారు సయితము, అందలిముఖ్యధర్మమును మరచుచుండుటగూడ, వింతగాదు. ఉద్యమమునకు ప్రాణమెయ్యది? అహింస యని ఎల్లరకును తెలిసినవిషయమే. అహింసను మనోవాక్కాయ కర్మలందు నిర్వహింపగలిగినపుడే, మేలు చేకూరును. అహింసను విడనాడినచో, ఉద్యమస్వరూపము మారిపోవును. అహింస నవలంబింపకుండ, స్వరాజ్యమును బడయవచ్చును. పార్లమెంటుసభను సంపాదించవచ్చును. అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమును పొందవచ్చును. ఇంగ్లండు, అమెరికాలవలె రాజ్యాంగవిధానమును ఏర్పరుచుకొనవచ్చును. ఇన్నిలాభములు కలిగినను, హిందూదేశము నిజోన్నత్యమును పొందజాలదు. ఆధునిక పాశ్చాత్య

144 శ్లోకము

ప్రపంచమును కలవరపెట్టుచున్న దుశ్చింతలనుండి విముక్తి బడయజాలదు. శ్లోకమును మాన్యుకొన జాలదు. శాంతిని సంరక్షింపజాలదు. హిందూ దేశము జీవితాత్మను పోగొట్టుకొనినవిమ్మట, ప్రపంచమునంతను సంపాదించినను, సంతృప్తి జెందనేరదు. స్వధర్మమును నిర్వహింపనేరదు. ఆకారణము చేత, లక్ష్య మెంతయవసరమో, సాధనములును అంత యవసరము లగుచున్నవి. హిందూదేశపు ప్రస్తుతస్థితి నించుక పరికింపుడు. నిర్బంధములు కడుతీవ్రములుగ నున్నవని, వివరింప బనిలేదు. నిరాకరణోద్యమము సడగద్రొక్కుటకు, అధికార వర్గము సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నది. నాయకులు పలువురు నిర్బంధింపబడిరి. ఉత్సాహవంతులనేకుల స్వాతంత్ర్యము తొలగింపబడెను. చుక్కాణి లేనినావవలె దేశము నడుచుచున్నది. ఏటికి మొదట వెల్లువ వచ్చును. అన్నిదిక్కులకును నీరు ప్రవహించును. పిమ్మట నీరు తగ్గ నారంభించును. కొంతకాలమునకు నిరంతయు నొక్కదిక్కునకు ప్రవహించి, ప్రజోపయోగమున కనుకూలించును. అటులనే సహాయనిరాకరణోద్యమము మొదట పుట్టించిన యుత్సాహము వెల్లువయై పొరలి, పిమ్మట నొకదిక్కునకు బోవుచున్నది. మొదట గనుపించిన ఉత్సాహతీత్యము తొలగెనని విచారించి లాభములేదు. ఇప్పటిసందర్భములు ప్రకృతి సూత్రముల కనుగుణముగ నున్నవనుటకు సందియము లేదు.

కేవలము ఉత్సాహముపైననే, ఏ యుద్యమమును ఆధారపడియుండదు. ఉద్యమాభివృద్ధికి ఉత్సాహము గూడ తోడ్పడును. ఉద్యమము శాశ్వతలాభము గలిగింపవలె ననిన, అయ్యది సరియగు తెన్నుల ద్రొక్కవలెను. నిరంతరాయముగ, నది సాగిపోవుచుండవలెను. ఈ సంగతిని గుర్తించు నెడల, కొన్నితావులందు జూపబడెడి వేగిరపాటున కవకాశ ముండదు. ప్రజలలో నుత్సాహము తగ్గి పోయె ననియు, దానిని పురికొల్పవలయు ననియు, తెలుపువారు గలరు. నిర్బంధముల కేదియోవిధమున త్వరలో ప్రత్యుత్తర మీయవలయు నను వారు గలరు. నిర్బంధములను ప్రతిఘటించి, వానినిత్వరలో తొలగించుట యావశ్యకమని భావించి, శాసనోల్లంఘనమునందునిమిత్తము ప్రవేశపెట్టవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనమును బ్రవేశపెట్టుటకు హిందూదేశమునందు అనుకూలపరిస్థితు లెంత వరకు గలవని విచారించుటకు, నైహూకమిటీవారు కాంగ్రెసుపక్షమున నియమింపబడిరి. వీరు ఈనెల 23-వ తేది చెన్నపురి విచ్చేసి, ఆపిమ్మట గుంటూరు బెజవాడలకు వెడలెదరని ప్రచరింపబడినది. మహాత్ముని యుద్యమము, తిన్నగ నిర్వహింపబడుచో ఏ విధముననమునను జయమొందకతప్పదు. అందుకు సందేహింపబనిలేదు. నిరాకరణవలంబులు ధర్మపథము నవలంబించునపుడు, ఎదుటిపక్షమువారు గూడ ధర్మమార్గమునే త్రొక్కుచో, అనుకూల సమాధానము త్వరలో చేకూరును. అటులగాక, నిరాకరణవలంబు లవలంబించెడి ధర్మమార్గమును ఎదుటిపక్షమువారు బలిమిచేత నణగద్రొక్కుబూను కొనుచో, అందువలన కలిగెడి బాధలను వారు పరమశాంతముతో భరించినకొలదియు, ప్రత్యర్థుల హృదయము కరగ నారంభించును. ఆత్మ అజేయమని, వారికి దోచును. నిష్కల్మషహృదయు లను భవించెడి బాధలు, వారిని పవిత్రవంతుల జేయుట యగాక, ఎదుటివారిని గూడ పవిత్రహృదయుల గావించి అయస్కాంతము లోహము నాకర్షించు విధముననే తమయొద్ద కాకర్షించును.

144 శ్లోకము, పండిత మదనమోహనమాల వ్యాగారిపై నిటీవల ఎటుల విధింపబడుచున్నదియు విదితమే. గోరక్షణపురపుజిల్లాలో రెండుమాసములవరకు నుపన్యసింపగూడ దని, పండిత మోతీలాల్ నైహూగానికి 144 శ్లోకముక్రింద, జిల్లామేజస్ట్రేటుగారు నోటీసు పంపిరి. శాంతికి భంగము కలుగునను మామూలు కారణమే, దీనియందును ఉదాహరింపబడెను. సాయుక్తరాష్ట్రపు కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు, శాసనోల్లంఘనసంఘమువారికి తమ రాష్ట్రపుస్థితి నెరుకపరుచుటకై, ముందుగ పర్యటనము సలిపి సందర్భముల కనుగొనుచున్నారు. ఈ పని ముందుగజరుగుట చాలముఖ్యము. లేనియెడల, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు ఒకటిరెండురోజులలో రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన యన్నివిషయములను స్వయముగ కనుగొనుట దుర్లభము. నిర్మాణకార్యక్రమ మెంతవరకుబూర్తియయ్యెనోకనుగొనుటకే, సాయుక్తరాష్ట్రకార్యదర్శులుపూనుకొనినను, అధికారులు బెడరి, వారిలో నొకరుగూ పండిత మిశ్రగారికి 144 శ్లోకముక్రింద నోటీసు పంపిరి. మీటింగులను జరుప గూడ దనియు, ఉపన్యాసముల నెసగగూడ దనియు, ఈ నోటీసు ఉత్తరు విచ్చుచున్నది. నూటనలు వదినాల్గు శ్లోకముక్రింద, జన్మస్వాతంత్ర్యముల నిరోధించుచున్నవిధము, నాగరికప్రపంచమునందు మరియొకచోట గానరాదు. లా, ఆర్డరులను నిలుపుటకు వేరుమార్గము లేదు గాబోలు. న్యాయమున కీ ఉత్తరువులు భంగకర మనుట కెట్టి సందియము లేదు. మైసూరు ఛీఫ్ కోర్టువా రీవిషయమై కావించిన తీర్పును చూచిన, మేజిస్ట్రేటుల యుత్తరువుల పప తెలియగలదు. ప్రతియుత్తరువునందును శాంతికి భంగము కలుగునని తెలుపుట తప్ప, ఎటుల భంగము కలుగునో అందుకు కారణము లెవ్వయో మేజిస్ట్రేటులు దాహరించుటలేదు. మూలవ్యా, నైహూవంటి నాయకులు ఆహింసావ్రతమును తాము నిష్కర్షగ నాచరించుచు, ప్రజలటులనే నడువవలెనని బోధించుచుందురు. ఇట్టివారు అల్లరులుపురికొల్పెదరని భావింప వీలగునా? కాని, మేజిస్ట్రేటులు తెలుపునట్లెల్ల ప్రమాణ మగుచున్నది. మైసూరు ఛీఫ్ కోర్టు జడ్జిలు, 144 వ శ్లోకముక్రింద మైసూరు కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శి కచ్చిన నిషేధపు టుత్తరువు న్యాయవిరుద్ధమని తీర్మానించిరి. 144 శ్లోకముననుసరించి మేజిస్ట్రేటుగారు కేసునకువలయు ముఖ్యమగు సంగతులను తమ ఉత్తరువునందు సూచించి యుండలేదు. కల్లోలము కలుగునను భయమునకు కారణములెవ్వయో వారు నిరూపించియుండలేదు. పోలీసు రిపోర్టు చేరినంతమాత్రమున మేజిస్ట్రేటులుత్తరు విచ్చుట పాడిగాదు. సందర్భముల నన్నిటిని వారు బాగుగ విచారింపవలెను. పోలీసురిపోర్టు అయినను కావలసిన విషయములను తెలుపుట లేదు. ఉపన్యాసకులు రాజకీయాదోశనపరు లగుటచే, వారు సలిపెడి సభలు శాంతికి భంగము కలిగించునని మాత్రము చెలుపుచున్నది. అంతియగాక, రాజకీయాదోశనపరులు చేసెడిసభలు శాంతి కేల భంగము కలిగించునో, పోలీసువారి రిపోర్టుగాని, మేజిస్ట్రేటుఉత్తరువుగాని సూచించుటలేదు. ఇందుచే మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువు, 144 శ్లోకము కనుగుణముగ లేదని న్యాయాధిపతులు ఆభిప్రాయపడిరి. బ్రిటీషుఇండియాలో మేజిస్ట్రేటులు కావించెడి ఉత్తరువులను పరిక్షించిన, అవి పరీక్ష కెంత మాత్రము తాళవని నిర్భయముగ జెప్పవచ్చును. ఇట్టినిరంకుశపు టుత్తరువులు యథేచ్ఛగ వెలువడుట బట్టి ప్రస్తుతపరిపాలనాస్వభావ మెట్టిదో, గ్రహించుట సులభసాధ్యము.

మద్యపాననిషేధకసభ
ప్రపంచకమద్యపాననిషేధకసభ, కనడాయండలి టారంటో నగరమున నవంబరు నెలయందు జరుగునని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించెదము. ప్రపంచమునం దీయుద్యమము వ్యాపించి త్రాగుడు దురభ్యాసమును తొలగించుచో, భారతీయులకన్న నెక్కుడుగ సంతసించువారుండబోరు. ఈయుద్యమ మభివృద్ధిజెందుటకు, భారతీయులు శక్తివంచనలేక పాటుబడెద రనుట నిశ్చయము.

స్థానికవార్తలు

డాక్టరు యు. రామారావుగారి శిశు సంతక్షణశాల:- మే 31 లో అంత్యమయ్యే మాసమునందు 897 మంది పిల్లలకు పశుశ్రమగృహాల ఉచితముగ నీయబడెను. మొత్తముమీద 88 నెంటులపాలు ఈయబడెను.

పండితనిర్యాణము:- చెన్నపురిలోని క్రిస్టియన్ కళాశాలలో తెలుగుపండితులుగానున్న బ్రహ్మశ్రీ దండినయ్య న్యాయవారాధనాశాస్త్రులుగారు హృత్కోశమువలన వారము దినములక్రితము నిర్యాణము చెందిరి (వాయుటకు చింతిల్లుచున్నాము. శ్రీశాస్త్రులుగారు సంస్కృతాంధ్రములయందూ ఆసమానవైద్యము కలవారు. శాంతికియరు. కొంతకాలము వీరు కెప్పలుకుక్క కమిటిలో సభ్యులుగానుండి ఆంధ్రవిద్యార్థిశాల నకు తీరినేకను చేసియున్నారు. శాస్త్రులుగారి నిర్యాణము వలన శాంధ్రవిద్యార్థిశాలకు కొంత గల్గినదనుట ధ్రువము.

హిందూయవతి:- ఈనెలలో చెన్నపురినుండి శ్రీమతి యామినీలక్ష్మి తిలకమ్మగారి యాజమాన్యమున ప్రకటింపబడుచున్న పక్ష శ్రీకృష్ణ ప్రభువంశికను కృతజ్ఞతతో నందుకొన్నాము. కళాకంఠులకులము నుద్ధరించుటకై ఈపక్షిక ముఖ్యముగా పాటుపడెనున్నది. ప్రభువంశికయందు విజ్ఞానము- స్వధర్మము- శ్రీమ- మున్నగు విషయములను గుఱించి చక్కనివ్యాసములు గలవు. శ్రీ కోన వేంకట్రాయ శర్మ గారు (వాసివ హిందూశాసన గుఱించిన ప్రత్యేక వ్యాసమునాదీ నున్నది. చందా సంకల్పరమునకు రు 20-00. వలసినచో ఇట్లు (వాయవలయును, మేనేజరు హిందూయవతి 1/10 అలంగారా పిల్లేబిడి ట్రస్టికే, మద్రాసు.

చెన్నరాజధాని తపాలాబంట్లోతుల సంఘము

ఈసంఘమువారు జూన్ 20 వ తేదీన జెనరలుబాడీ మీటింగు జరిపి యాక్రిందితీర్మానముల గావించిరి:-

(1) తంజావూరులో ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి, తంజావూరు జిల్లా పోస్టుమెనులసభలో గావించినతీర్మానములను పోస్టుమాస్టరు జెనరలుగారు వెంటనే చిత్రిగించి వెంటనే ట్రాన్స్మిరు, సస్పెన్షను, సరిమానా ఉత్తరువులను రద్దు జేయుటకును, తంజావూరు పోస్టుల నూపరింపెండెంటు కే. వి. నాయుడు తంజావూరుపోస్టాఫీసుల యిన్స్పెక్టరు గోపాలరత్నయ్యరు, తంజావూరు పోస్టుమాస్టరు వి. రామచంద్రయ్యరు, శాఖపట్నం పోస్టుమాస్టరు విశ్వనాథశాస్త్రియారు గారలను వెంటనే బడలాయించి యకమీదకన్యములు గలుగకుండజేయుటకు ఈ సభ వారు కోరుచున్నారు. (2) మేము 1921 డిసెంబరు 12 వ తేదీన తీర్మానముగావించి పోస్టుమాస్టరు జెనరలు గారికి మరల జ్ఞాపకముజేయుచు (వాసివను, మద్రాసులోను నితరచోట్లను మా కన్యములను విచారించుటని కోరినను మానముపొంది యూరప్రండుటకు విచారమును దెచ్చుచు, వెంటనే యిందులకు నియమింపబడిన రాయబారులతో సంభాషింప నుత్తర వియవలసినదిగ మరల నీ సభవారు గోరుచున్నారు.

అలహాబాదు కోర్టుమాన్యు అధికారులు ప్రైవేటు క్లాక్ గుగారు గ్రెఫిక్ గారిని కొట్టెందులకు ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్షను విధించిరి.

అఖిలభారత కాయస్థులసభ డిశంబరు క్రైస్తవవ శాసన మన మీదకులో జరుగును.

అధికముగ నన్న ఉద్యోగులు విరామము జెందుచున్నారు. వీ రిప్పుడు ఇంగ్లాండునకు పోవుచున్నారు.

విదేశ వార్తలు

విల్సన్ హత్య

కుట్రలు కనుగొనబడుట

హంతకుల విచారణ

లండన్ జూన్ 23:- కన్వోలీ, ఓబ్రెయిన్లులపై ౧౮ 'హెన్రీ విల్సన్ గారిని హత్య గావించిన నేరము వెల్లువెత్తిన పోలీస్ కోర్టులో మోపుబడిన. దోషులవిచారణ వారము దినములకు వాయిదా వేయబడినది. అంతకుముందు నిందితులు ప్రత్యక్షమై లండన్ దుండబడుదురు. పోలీసు కోర్టునందు కాగ్య క్రమము చాల కష్టము. హత్యకారులను స్వాగతమునకు గొనివచ్చుటలో పెట్టి యాల్ గ్యమును నొనర్చబడెదని షర్టికు ప్రాసిక్యూటరుగ్రు ట్రావర్సు వాంఛినుగారు నుడివెరి. ఈ కేసు వదునవచ్చు సాక్షుల గానుములను చిరుసామాలను బహిరంగ పరుపరాదని కోర్టునకి నచ్చునేమో యని నుడివెను.

హంతకులను పోలీసు కోర్టునకుకొనివెళ్లినప్పుడు కోర్టునందు గావించుటలకు లేదనియు కాని ఒక స్పెల్లిస్ బాల్వరు గాయములవలన మిగిలిన వా రెట్లున్నారని ప్రశ్నించినయొ నొకపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు దెలిపెను. వారు ఆ కోర్టును నందును స్పార్ని దెలిపినది. "మే మందులకు చాలసంతసించుచుంటి మని ఇరవుగు నిందుకులును పలికిరి.

రాజకీయములపై ఫలితములు

౧౮ 'హెన్రీ విల్సన్ గారి హత్యను గురించి ఈ దినమున ఆంగ్ల ప్రతినిధి వ్యాఖ్యానము నొనర్చుచు హత్యను తీవ్రముగ నిరసించుచున్నది. నేనానియొనర్చిన ఆమూల్యములకు దేశ సేవను పోలీసుభటులచే రక్షణసాహసములను పొగడుచున్నది. ఈ హత్య కలన అల్పదినమున దక్షిణ ఆంగ్లండునకును గల సునస్పర్ధలది మై దౌర్జన్యముల హెచ్చునేమోయని భీతిని గన్పరుచుచున్నది.

హత్యవార్త డెల్లిన పట్టణమున విచారవిస్మయములందు ముంచివేసెను. లండన్ పోలీసులకు ఆయుధముల నిచ్చుటను గూర్చి అధికారు లాలోచించుచున్నారు. హంతకులను వెంటద రుములయందు గాయములవలన పోయెను, పోలీసుభటులను ఆ కోర్టుమునకు వచ్చుచుండిరి.

విల్సన్ ఖడ్గహస్తముపై మరణించుట

మొదటికుపాకి కట్టమునువినినతోడనే విల్సన్ గారు ఖడ్గ మును ఒరనుండితీసి స్వచ్ఛద్రవ్యమునని తెలియుచున్నది. అట్లగు నందు ప్రముఖులలో నొకరగు ఆర్థర్ హిల్లు ప్రభువు హత్యజరిగిన కోరిన సేపటికే విల్సన్ ను దర్శించుటగా నాయనగృహమున కేగెను. హిల్లు ప్రభువు జాగ్రత్తగా పరీక్షించి, విల్సన్ గారు స్వ యముగ ఒరనుండి ఖడ్గమును ఒరనుండితీసి పట్టుకొనెనని దెలు పుచు న్నాడు. కాని హంతకులు వెంట వెంటనే బావులను వదలుటచే ఖడ్గమును పయోగించుట కాతనికి వ్యతిరేక పోయెను. కాని స్కాట్లాండు యార్డుపోలీసువారు పీని నంగీకరించుట లేదు

హిల్లు ప్రభువు చనువరకు విల్సన్ ౧౮ దుర్గరక్షోక విజయ యుండెను. ఆయుధభోజనకాలముందు కూర్చొనియుండెను కాని రివాల్యరును వ్రేల్చుటను జూడలేదు. రివాల్యరు ధ్వనిని విని త్వరితముగ ద్వారమువద్దకు పరుగెత్తుకొనివచ్చెను. ఆమె పచ్చునప్పటికే విల్సన్ గిరిగిరి తిరిగిపడిపోవుచుండెను. గుమ్మ రుమీద వాతనుబడిపోవునప్పటికే చేతిలోకడ్గముండెను. విల్సన్ ౧౮ త్వరగా లోనికి పోయి జలమును గాని తెచ్చెను. కాని వానిని త్రాగుట కాతని కప్పుడేకాలము దాటెను. విల్సన్ వెంటనే మరణించెనని హిల్లు ప్రభువు దెలుపుచుండెను. నాకరులు పోలీసు స్టేషనులకు తెలి పోనులుజేయగానే దొరకసంతమంది వెంటనే పంపబడిరి,

హంతకుల వెంట దరుముట

హంతకులను వెంటదించి నప్పుడు హంతకులు గన్పరచిన ప్రకంఠనీయమగు చిత్రస్థైర్యము చూపరుల నాకృత్యపరచెను. నలు నైపుల వారు మట్టుముట్టు బడినపుడు వారిలో నొకడు రివా ల్యులందు వందుగూరుచుండగా మరియొకడు కాల్పుచుండెను యొకడు కాల్పుచుండగా మరియొకడు తనకుపోకి దట్టింపుచుం డెను. ఇంతలో ముందుభాగమున పోలీసుభటులు నిలవబ డి హంతకులపై లాఠీలను విసరుచుండిరి. వెనుకనున్న గుంపులు "చిత్రనభ జేయుదు" అని అగమించుండెను. బండ్ల చాటునుండి యా గుమ్మముల చాటునుండియు నింతలో చాలమంది పోలీ

సులు హంతకులను సమీపించుచుండిరి. ఇంతలో అదృష్టవశమున ఒక లాఠీకర, హంతకులలో పెద్దవానికి మణిబంధమునకు దగు లుటచే నాతడు కాల్పుచున్న రివాల్యరు క్రింద పడెను. అతడు తిరిగి తీసికొనుటలోపల జనులందరును హంతకులపైబడి వారిని క్రిందవేసి బాదుచుండిరి. పోలీసు లతికష్టముమీద హంతకులను నురక్షితముగ పట్టుకొని రాగలిగిరి.

హంతకులు పారిపోవుచు బండ్లను పట్టుకొని వానిలో పారిపోవుటకు చాలప్రయత్నముల నొనర్చిరి. ఒక మోటారు డ్రైవరును గాయపరచిరి. కాని వారందరిలో నెక్కి పారిపోవు టకు ప్రజలు సమీపించుటచే వీలులేకపోయెను. ఆ ప్రయత్నమును వదిలి తిరిగి పలాయనము ప్రారంభించి ఒక గుట్టపుబడి కాన్వీం పగా దానిలోనికి దుమికిరి. ఇంతలో బండివాడు గుట్టమునువెను కకు ద్రుష్టి పరుగెత్తింపకొడగెను. హంతకులు వెంటనే క్రిందికి దుమికి పారిపోవొడగిరి. తరువాత నొకసాగాండ్లవానిపదగొట్టి ఆబండియందు గూర్చుండిరి. కాని ఇంతలో పోలీసులు వారిని పట్టుకొనెను.

సిన్ ఫీన్ కుట్రలు

౧౮ 'హెన్రీ విల్సన్ గారినిగురించి చర్చింపబడునని తెలి యుటచే ఈ దినమున కామన్సు సభయందు చాలమందిసభ్యులు హాజరైరి. ముందు డిసికోనవలసిన చర్యనుగురించి స్కాట్లాండు యార్డు అధికారులతో లాయరుబార్ని గారు సంభవించుచుండి రియు అందుచే సభకు ర జాలకపోయెననియు చాంబర్లను గా రు దెలిపిరి. గంటకాలము వరకు చాంబర్లను గారితై పుంఖాను పుంఖానులుగ ప్రశ్నలు గురిపించబడినవి. చాల వరకు డ్రైవ రులు ప్రశ్నలు వేసిరి. ఈ సమయమున ఆ కోర్టుకరములగు విషయ ములు దెలుపబడినవి.

చాంబర్లకుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లునుడివెను. ఆంగ్లండునందును ఇంగ్లండునందునుగూడ బ్రిటిషుపౌరులరక్షణ కు ప్రతిపక్షమును ఒనర్చబడును. ఆంగ్లండునుగురించి సోమ వారమున చర్చింపబడును. ఇటీవలజరిగిన దౌర్జన్యములనుగురించి యా మర్తకులకును స్కాట్లాండు యార్డు అధికారులకును జరిగిన చర్య ను గురించియు, అన్ని విషయములను ప్రకటింపబడును. ఇటీవల జరిగిన హత్యకు గారకులను అయిరిషు ప్రజాస్వామ్యసంఘనా యకులను ఆరెట్టు జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు తత్కాలిక ప్రభుత్వమువారిని గోరిరాక్షని ప్రశ్నింపగా నందులకు ప్రత్యుత్త రమియబడెదని చాంబర్లకుగారు దెలిపిరి. అయిరిషు పరిస్థితులు ఆభివృద్ధిపడుచుండెనుగాన ఒకమాసమునండియు, మర్తకులరక్ష ణదినరకు డిసికోనబడిన ప్రయత్నములు స్కాట్లాండు యార్డువాకి సలహాపై విరమింపబడినవి. పోలీసువారికోరిక వైననే వారికి ఆయుధముల సరఫరావిర మింపబడినవి; కాని తిరిగి వీరికి ఆయుధముల నొసగు ప్రయత్నము లొనర్చబడును.

హామస్ట్రెటరీయగు ప్రాటుగారు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చుచు విల్సన్ గారిని హత్య యొనర్చెదమని బెదిరించు పెట్టి జాలులను రాజీదని నుడివెను. ఆర్థర్ హిల్లు లేచి అట్టిజా బునొకదానిని స్కాట్లాండు యార్డునందు దానుజూచితిని తెలు పుచు ప్రాటుగారు తమ యద్యోగమునకు రాజీనామా నీయ వలెనని గోరెను పోలీసువారి దైర్యసాహసముల ప్రశంసించుచు మంత్రికర్మమువారు పోలీసు కాభాధికారులకు సందేశమందిరి.

విల్సన్ గారిహత్య జరిగిన ఈటను ప్రదేశమును పోలీ సులు చాల జాగ్రూకతతో కామచున్నారు. ఆ ప్రదేశము నందేగల కాన్వీన్ ప్రభు గృహమును పోలీసులు కాకలా కాయ చుండిరి.

కోర్టు విచారణ

హంతకులను దీనుకొనివచ్చునప్పుడు కోర్టుచట్టము ప్ర జలు మూగియుండిరి. కేసుతో సంబంధముగలవారిని పత్రికా విలేఖరులను దప్ప నితరులను లోనికి రానీయలేదు. నలునైపు లను మూసివేయబడిన గుర్రపుబడిలో కన్వోలీ, ఓబ్రెయిన్లు దీనుకొని రాబడిరి. బండిలో ఇద్దరు అధికారులును, డ్రైవరు ప్రక్కన ఒక అధికారియు కూర్చొనియుండెను. వీరందరును ఆయుధ సన్నద్ధులైయుండిరి. వెనుక ద్వారమునుండ వారు కోర్టులోనికి దీనుకొని రాబడిరి. వీరు కర్తవ్యముగ నుండిరి.

హంతకు లెవరు?

'హెన్రీ విల్సన్ హత్యకారులలో నొకడగు ఓబ్రెయిన్ ను బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కార్యకర్తమంత్రివద్ద ద్వారపాలకోద్యోగమున నిన్నటివరకును నుండెను. నిన్ను చుభాగ్యమువారికు అల్పాహరి మునకు జని తిరిగిరాలేను. ఇదిగర కీడు సంగ్రామ కాకాలము నుండెడివాడు. సంగ్రామమునందీరినికి ఒక కాలాపాయము. హంతకు లిరువురును సంగ్రామమునందు బ్రిటిషు పటాలములలో పనిజేసిరి.

వెద్దకుట్ర

పరానుపత్రికలును ఆమెరికను బెల్జియను జర్మను పత్రి కలు ఈ హత్యను నిరసించుచున్నవి. పరాను సేనానియగు, ఫాష్ గారును, సాన్యభూముడును విల్సన్ నతికి సానుభూతిని తెలిపిరి.

గతదినమున పోలీసువారు చాల్పునాములపై బాడినది 17 గురు సిన్ ఫీన్ నగు ఒక యువతిని పట్టుకొనిరి. కొన్ని ప్రదేశము లలో నాయుధ సానుగ్రులు దొరకెను. వారినికను వదలలేదు. ప్రముఖులగు వారిని హత్యలు గావించుటకు పెద్ద కుట్ర పన్ను బడినని దెలియుచున్నది.

డివెలరాగారి అభిప్రాయములు

లండన్, జూన్ 24:- ౧౮ 'హెన్రీ విల్సన్ గారి హత్యను గురించి డివెలరాగా రొక ప్రకటనను గావించిరి. ఆ సందర్భ మున వారిట్లు దెలిపిరి:- మామ్రుని హత్య చేయుట ఘోర కాన్యమే. బలవంతుడును జగత్ప్రసిద్ధుడును అగు వ్యక్తియొక్క హత్య యెంతఘోరమైనదో, సామాన్య కార్యకునియొక్కయొ లేక మారు మూలనుండు క్యవసాయకునియొక్కయొ హత్యలు గూడ సంత ఘోరములైనవే. ౧౮ 'హెన్రీ విల్సన్ గారిని హత్య గావించిన దెవరో నాకు దెలియదు. యెందుకు గావించి రో దెలియదు. కాని దౌర్జన్యకరమైనట్టియు అన్యల సాక్షులను లాగునొనర్చియు యుద్ధయ మవలించిం. చుటకలన యెట్టి ప్రతిఫలములు జేకునో నాకు దెలియును. గత రెండువత్సరములందును బెల్జియన్లు బెల్జియన్లు చుట్టుపట్ల యందును సల్వసంఖ్యాకులగు జాతీయవాదుల తీవ్రము నర కముకరై గావించి పబడినవి. స్త్రీల మానభంగము నర్పబడినవి. స్త్రీలును పురుషులును కూసిలుజేయబడిరి. కుటుం బములకు కుటుంబములే కుడిచివేయబడినవి. దుష్టమగుసామాన్య దురభిమానవిధాన మవలించుచుంటే వై దౌర్జన్యములకు మూలకారణము. అందు బాధితుల బిందువులు స్వాధ్యమును స్థాపించుట తామే యవలించి ప్రతికారము తీర్చుకొన ప్రయత్నింతురు. నేను దాని నంగీకరింపను. గాని దీని యధార్థము మాత్రము దెలియదని నతీంపజాలను. స్వాధ్యమును ప్రభుత్వమున స్థాపింపకపోయినయెడల కాంతియుండజాలదు. ఇంగ్లండును విర్లొడును సమానస్వాతంత్ర్యదేశములవలె మైత్రీతో మెలగి నప్పుడే ఇది చేకురును. రాజకీయ వివేకవిధానమును సంగ్రామ బెదిరింపులును ప్రస్తుత పరిస్థితులకు మూలకారణములు. ఒక వాగములో వివాదములు పరిష్కరించుకొనబడును. ఇట్టిఘోర ములను అంతముందించి కాంతిని జేకుచుట్టుకుగాను రాజకీయ వేర్తిలు నిర్భయముగ స్వాధ్యపక్షమున నిలువబడుట అవసరము.

సుక్కూరు సేతువు

లండన్ జూన్ 23:- సుక్కూరు (సింధుదేశము) సేతు నిర్మాణము నిమ్నయోజనమని వాదించు పక్షమున ఎఫ్ డబ్ల్యు ప్రభుగారు గూడజేరిరి ఈయన ఇదివరకు పంజాబు ఫిపు ఇంజనీయరుగ నుండెను. సేతు నిర్మాణ నూచనలే తప్పకుండు లని ఈయన దెలిపెను. ఈ సేతు నిర్మాణమునకు 17000000 సవరను లగును. ఇందువలన సింధునది మార్పు యెంతమాత్రమును మారి యెడారి ప్రదేశముల గుండ ప్రవహింపజాలదు. ఈ మొత్తము వత్సరమునకు 450000 సవరనుల కడ్డీ నవ్వమగును. ఈ సేతువు నిర్మించుటకుగ నే కాలువలకల్ల క్యవసాయాభి వృద్ధికి ప్రయత్నింపవచ్చును. అని వారు నుడివెరి. బొంబాయి పబ్లిక్ వర్క్స్ ఫిపు ఇంజనీయరు, ఈ సేతు నిర్మాణము తప్ప విధాన మని దెలిపిని సిద్ధియై ప్రభువు దెలిపెను.

విరుదముల అసంతృప్తి

లండన్ జూన్ 23:- ప్రభులసభయందు, విరుదముల నిచ్చునట్టి తీవ్రముగ నిరసించబడినది. ౧౮. జోసెఫ్ రాబిన్సన్ గారికి ప్రభులిరుదమిచ్చుటను బక్సన్ ను వెల్లొరను ప్రభువులు తీవ్రముగ ఖండించిరి. విరుదములనిచ్చు ప్రస్తుతపద్ధతి పెద్ద హాస కాగ్యమని నుడివెరి. ఇందుకలన అధికారమునన్న రాజకీయ పక్షమువారి కోశాగారములకు ఆపారమగుధనము ప్రవహించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు చర్యను నిలుపుటకు విధిలేక యంగీకరింప వలసివచ్చెను.

మరియొక హత్య

బర్లిన్ జూన్ 24:- జర్మను విదేశాంగమంత్రి యగు డాక్టరు హెర్ థన్ గారు తనగృహమునుండి వెలుడడగ నే హత్య యొనర్చబడినది.

సమీపప్రాచ్య సమస్య

కామన్సుసభయందు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గ్రికులతోగాని కురుషులతోగాని ప్రత్యేకముగ సాఖిపయత్నముల నొనర్చుచు హత్యముకర్తుగాదా దెలిపిరి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూన్ నెల 26-వ సామవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్పవర్షితము గ్రా. 24 గంటలలో	అధికవర్షితము గ్రా. 24 గంటలలో	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షితము	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షితము	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షితము
విజ్ఞాపనము	85.6	77.7	...	22.26	...
హైదరాబాద్	86.6	79.8	0.05	17.67	0.82
నల్గొండ
నల్గొండ	89.2	79.0	0.80	10.60	10.50
నల్గొండ	87.4	78.7	0.12	21.82	12.06
నల్గొండ	83.8	80.2	0.04	4.32	0.17
నల్గొండ	78.2	68.8	0.12	4.51	2.75
నల్గొండ	92.0	72.2	0.21	1.28	3.05
నల్గొండ	93.2	76.1	0.28	2.24	1.70
నల్గొండ	95.8	93.2	...	2.51	1.41
నల్గొండ	95.5	83.2	...	3.88	0.06
నల్గొండ	99.1	85.1	...	1.56	0.46
నల్గొండ	95.3	84.6	...	1.77	0.24
నల్గొండ	99.8	82.7	...	0.59	0.45
నల్గొండ	96.8	81.0	...	1.67	0.62
నల్గొండ	92.8	80.7	...	0.08	0.07
నల్గొండ	98.1	77.6	...	2.27	...
నల్గొండ	87.0	78.4	0.06	6.52	0.98
నల్గొండ	76.2	72.8	0.49	7.41	4.43
నల్గొండ	79.5	78.1	2.69	17.80	7.33
నల్గొండ	78.0	78.1	3.90	14.83	15.80
నల్గొండ	82.7	78.1	2.80	26.89	5.35
నల్గొండ	66.6	52.5	2.65	16.74	5.59
నల్గొండ	84.6	74.1	3.55	85.51	2.70
నల్గొండ	82.4	74.7	5.90	82.07	...
నల్గొండ	81.5	77.0	7.84	26.89	9.89
నల్గొండ	91.6	74.9	...	1.96	2.04
నల్గొండ	98.8	72.7	...	1.95	1.05
నల్గొండ	96.3	76.1	...	1.23	0.29
నల్గొండ	91.5	75.2	0.01	0.12	1.61
నల్గొండ	94.3	79.6	...	0.61	1.82
నల్గొండ	102.6	82.8	...	1.44	1.21
నల్గొండ	76.1	65.2	0.87	1.82	2.59
నల్గొండ	83.3	66.8	...	2.67	0.03
నల్గొండ	62.7	52.3	0.21	8.30	0.18
నల్గొండ	61.6	52.2	0.63	3.06	3.27
నల్గొండ	82.5	70.1	0.12	0.88	1.18
నల్గొండ	94.8	80.4	...	8.98	1.61
నల్గొండ	90.2	78.8	0.27	4.59	1.92
నల్గొండ	97.9	79.8	...	0.80	0.66
నల్గొండ	99.0	75.1	...	0.82	0.35
నల్గొండ	94.2	77.9	...	2.77	1.60
నల్గొండ	0	0.60

దక్కను, కర్ణాటకము, పశ్చిమతీరము, మైసూరు, పర్వతపాం
తములందు మబ్బులధికముగ గలవు. మిగిలిన ప్రదేశము లు దొక
మాదిరిగ గలవు. దక్కను కర్ణాటకములందు వార్షిక తక్కువ.
పైదరాదాదునందు మార్పులు లేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు
అధికము. దక్షిణమునందు వడిమి పోవును. కర్ణాటకము
మైసూరు, పైదరాదాదు, బొంబాయిలందు మార్పులులేవు. మిగి
లిన ప్రదేశములందు వడిమిలేదు. పశ్చిమతీరమున బలవంతమైన
ఆర్ద్ర వాయువులు గలవు. తీరమునందంతటను సముద్రమునందు
పంచలనము కలుదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ కార్యక్రమము.

కన్యవిద్యార్థి వసతిగృహము, గుంటూరు.

కన్యవిద్యార్థి వసతిగృహము జూలై 1-వ తారీఖున తెతవ
బడును. ముప్పదియది విద్యార్థులకు మాత్రము వసతిని గల్పింప
బడును. వసతిగృహములో చేరదలచుకొనిన విద్యార్థులు వెంటనే
వసతిగృహము నూపరెంటెండెంటుగారికి 0.4-0 లు ప్రవేశ
రుసుముతోను, రు 25-0-0 లు హామీతోను దరఖాస్తులు పంప
ప్రార్థించు.

పాలుగారి కొకమాట

(దేమొకాంటుపత్రికనుండి)

శ్రీయత విజ్ఞాన చంద్రపాలుగారు గొప్పవారు. మంచి
వారు. వారు ఇంగ్లీషునకు పత్రికలో, ఇండియా పేపర్లో
అను మాటుపేర్లతో నిరాకరణోద్యమము మీదను కాం
గ్రెసుమీదను విరుద్ధముగ నొకటేతరుల వ్రాయుచున్న మాట
వారియొద్ద భక్తి అందు అయితే వారియొద్ద నెట్టి య గౌరవభావము
లేకుండ ఒక్కమాట చెప్పదలచితిమి. అలాగోత్తరపురపుడు
మరల ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు స్వేచ్ఛలేని సమయమునందు,
మహాత్మునివై హేళనవాక్యములుపలుకుట, అభునికవంగదేశని
ర్మాతలలో నొకరునుట్టివారికి తగునా? మిగి వాదిపక్షవంగదేశ
మహానాయకులకంటె ఆయన యుత్కృష్టముగ బల్కియొండ
వలయును. పర్వతపవాహమున కదురుగబోయి రాయిపై తల
పగుల గొట్టుకొనగా లోలోన నవత్వమును దయదలచుటకు
నిర్దుష్టమునందున ఆయన మనల నెంతోతీయించుచున్నాడు.
పుద్గడగు విజ్ఞాన బాబుకు సం తో ప మ గు
నటులు మనకు చెప్పదెబ్బలు తగిలిన వనుకొనుడు.
దూషించి, హేళనము జేయుట పాపమనా? అక్కడెవడు
క్రింద పడియున్న వానిని తన్నుకాలకు. మేముక్రింద పడియున్నా
మని విజ్ఞాన బాబు తలచుచున్నాడు. విజ్ఞాన యిటుల నూరకనూ
పించుచున్నాడు. కాని నిరాకరణోద్యమము యథాప్రకారము
బలముగనే యున్నది. మేము క్రిందపడియున్నామని ఆయన భా
వించునని యింతకన్న బాగుగ విచారించి యేమి చేయవలెనో
తెలిసికొనుట ఆయన ధర్మము. కొలదికాలము క్రిందటనే ఆయ
న ముఖ్య పీఠించిన బాబును కేంద్ర నాథులైన ర్షి
మంత్రిత్వ సహకారవిభాగముకన్న నిడివినముగనున్నది. బాబు
విజ్ఞాన అభిప్రాయములందు మంచిమార్పు గలుగుగాక యని
మేము కోరుచున్నాము. కాంగ్రెసు సింహము 'యంగ్లీషుచును'
పత్రికలో గొట్టెట్టివలె అతనికి జేయునభారంగమునుండి
గర్వింపవలెనని మేము కోరుచున్నాము. ఆయనను చూచెదము
గాక!

అల్పవర్షు అల్పరులు

లండను జూన్ 23:- బెల్జియన్లను తీరినమున జరిగినపో
రాటములలో ముగ్గురు హతులై. డిల్లీ గర్భ సుకాంటీయందు ఒ
కవర్తకుడు చంపబడిన. గతరాతిజరిగిన దౌర్జన్యములందు అల
స్టరునందు ప్రముఖులందరిని హత్యకేయ ప్రయత్నము లొన
ర్పబడినని దెలియవచ్చెను.
అయిదలందు యెన్నికలందు కొల్లిన్న బ్రాడెగారు విజ
యలరె.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల - రహస్యము లేదు.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది. (3166)

కిలతుల మూలధనములో రహారమి రెండు లక్షలు జమ అయినవి.

కావలసిన వారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

వదివిచూడుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాంతముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయనార కస్తూరిమౌర్యులచే గుణములు శాశ్వతముగా వర్తకులకు అతిప్రీతికరముగ నున్నది.

కె. కె. విశ్వాన కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లెబజారుపేధి రంగూను, బర్రా.

లోకామయనార కస్తూరిమౌర్యులు జనులకు గలుగు సకలవిధ లోగములను పూర్తిగా బాగుజేయును.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూప 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మెదడు దుర్బలము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము,
స్వప్నదలనము, కీడుగలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికి గొప్ప శుభప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూప 1-0-0.

శాశ్వతమనివు:- మా కారాఖారుల సౌకర్యార్థమై వాగుగోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తిల్యుకెట్టిపేధిలో మా ప్రాంతిని
తెరతీయున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. కె. ఆర్. లు మద్రాసు ప్రాంతినిండి తంకవత్తు.

(301-594) శాశ్వత వెంకటాచల వండితులు శ్రీశీతారామ వైద్యశాల మైసూరు.

రాజమహేంద్రవరము

గాంధీ శిక్షాపర్యవేక్షకులు

మహాత్మా గాంధీ యువనాస్థానము

(స్వతంత్ర విలేజ్ మండ్రి)

బర్మావాస్తవ్యులును, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు నగు శ్రీయుక్తి మందజీ గారు గాంధీ నిర్బంధదినమున జరిగిన సభలో నిచ్చిన యువనాస్థాన సారాంశము: ఈదినము చాల పవిత్రదినము, ఈ దినముననే శి మామలు కుండలు గాంధీ మహాత్ముని ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించి యుండిరి. ప్రస్తుతము దేశమంతటను నిరుత్సాహము గానవచ్చుచున్నది. కాని మన మితరులలో నొకరు ఈజిల్లాలోను ప్రక్కజిల్లాలోనలె నిరుత్సాహములేని చెప్పటచే నాకు పరమ సంతోషముగవచ్చును. మహాత్మాగాంధీగారి భౌతిక శరీరము బంధించబడినను, ఆయన ఆత్మియ శక్తి మూలము నడుపుచునేయున్నది. కాన నిరుత్సాహవాదకలనిన యువము మెండు మాత్రములేదు. శిష్యావలె యెడతెలు దైవ్యముతో పోయి నుట్టుటయేకాని నిరుత్సాహమున కంతమాత్ర మకాక మీయరాదు. మహాత్ముని యహింసా శంకేతమును సంపూర్ణముగ అవలంబించుట కష్టతరమే కాని ప్రస్తుత సంరంభమున మనము అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగా యాచరించి దానినే ఆధారముచేసికొనవలయును. విదేశీవస్తుబహిష్కరముకను యెక్కువగా వ్యాపించుచున్నది. శ్రీమంతుడా ఖద్దరువస్త్రములనే ధరించవలెను. వివాహములందుకూడ ఖద్దరునే వాడవలయును. దేశములో మద్యపాననిషేధము చాలవరకు కొనసాగినను యింకను శూద్రుల త్రాగుడు కర్కరేదు. త్రాగుడువల్ల దేశము నుండి 17 కోట్లరూపాయలు పోవుచున్నది. సిగరెట్లవల్ల 7 కోట్ల విదేశములకుపోవుచున్నది. ప్రయోజనరహితమగు నితర బోగముల మూలమునదేశమునుండి 8 కోట్లరూపాయలు పోవుచున్నది. వీటి నన్నిటిని బహిష్కరించి దేశమున స్వరాజ్యము స్థాపించుటకు బద్ధకంబులై పనిచేయుదు. నిర్బంధవిధానము తీరముగ సాగుచున్నను భయభద్రవలననపనిలేదు. తుదకు నిర్బంధ విధానము పాలకులనే అవినీతి వరులచేయును. అస్సామురాష్ట్రము ప్రభుత్వము వారి ప్రత్యేకాగ్రహమునకు గురియైనది. కాంగ్రెసు కార్యాలయములు తగుల బెట్టిరి. రాజములపై పన్ను విధించిరి. నేతగాండ్రును బాధపెట్టిరి. కాని అస్సాము కూలీలను మాత్రము యిప్పుడు కొంచము యెక్కువ బాగుగ చూచుచున్నార. అసహాయోద్యమమే దీనికారణము. అంగ్లేయులు భరతవర్షమును పాలించుట యే నూరుమంది సివిలు సభ్యులు యాద్యోగముల మేలునకొకారు. భారతీయుల నణగ ద్రొక్కి తమవర్తకము నభివృద్ధి చేసికొనుటయే వారియదేశము. అయినను వారిని మనము ద్వేషింపవలెదు. గాంధీ మహాత్ముని వలె వారిని ప్రేమింపగల కత్తి లేక పోయినను వారిని ద్వేషింప మని మాత్రము చెప్పగలము. మొన్న జరిగిన లక్నో సభకు తిరిమిది సభ్యులు హాజరైరి. కానన తిరస్కారము నమలులో పెట్టి నలయునని కొందరు నూదించిరి. కాని ముఖ్య నాయకులందరును కృతకేకాభి ప్రాయులగుటచే నది యామోదింపబడలేదు. కానన తిరస్కారము మహాత్మాగారును చూపినగాని కొనసాగెను. చెరసాలకు బోవుటక గొప్పగాదు. అస్సాములో గెంతమందినో డైలు కంపుచున్నారు. శ్రీలు కార్యరంగమున తురుతుటయే కర్తవ్యము. బర్మాలో శ్రీలు దేశహితైక జీవనమునం దద్వితీయ స్థానము నాక్రమించి యున్నారు. బర్మా శ్రీలు చాల బలవంతులు. వారికి పట్టుదల మెండు. సంస్కరణములకొరకై నీమకు పోయి తిరిగివచ్చిన రాయబారులు ప్రసాదించబడిన సంస్కరణములతో తృప్తిచెందుదని ప్రజలకు శోభనవుడు. వారిమణులను, సాధువులను ముందుకువచ్చి సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును సంపాదించిన గాని దేశము సంతృప్తి చెందదని వ్యక్తీకరించిరి. బర్మాలో 15,000 బుద్ధ సమాజము లున్నవి. ఈ సమాజములలో శ్రీలు సభ్యురాలై యు స్వరాజ్య ప్రచారము విరివిగా గావించుచు దేశమున నసమానమగు పలుకుబడిని సంపాదించి యున్నారు. ఏనాడు శ్రీలు స్వరాజ్య సంరంభమున పాల్గొందుకో అనాడే స్వరాజ్య సుభస్య పరిష్కారమును. వారిమణుల త్యాగము జనసామాన్యమును ధనవంతులను కూడ యెక్కువగా నాకర్షించును. కలకత్తాలో శ్రీల నిర్బంధములే యఖండ ప్రభోధమునకు కారణమయ్యెను. మీయాంధ్ర దేశమునకూడ, ఒక శ్రీ రత్నమును నిర్బంధించి యుండిరి. అచ్చ

వేశ్యాసంఘ సంస్కారము

(సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మ గారు)

మొట్టమొదట మీరు దేవాలయములందు వృత్తగీతాదుల నెఱుఁపుటకు నిమిషముపడి దేవదాసి లను పేర నొప్పుమండెడి వారు. ఇందుకు దార్శానిగా నివృత్తికిని కొన్ని పట్ల నీకార్యమునకై యేర్పటుపడిన యానాముభూతుల ననుభవించుచు దేవాలయముల వృత్తగీతముల గావించు వేశ్యలను మనము గనుచున్నాము. మఱియును మీరు దేవుని చెంగట పవిత్రజీవనలయ యొన్నప్పుడు పూజారులను మరగి లక్ష్మీతలుకాగా నూరి వెలుపలకు ద్రోయబడి నానాటికి యిట్లు బహుము నవలంబించిరి చెప్పదురు.

పూర్వము వీరిలో వృత్తగీతవిధులందేగాక సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యమునందును అసమాన ప్రసిద్ధిగన్న విదుషీమణులు నుండెడివారనుటకు గ్రంథాధారములు గలవు. వాల్మీకిచరిత్రమునకు గ్రంథకర్తయగు రఘునాథ భూపాలుడు ఒకసారి రామాయణ మను కృతిన నవార్థగర్భితముగా రచించినట్లును, ఆమహా గ్రంథమును మధువాణి యను వేశ్యయొకరే సంస్కృతమున ననువాదము చేసినట్లును చరిత్రప్రసిద్ధము. రాధికాసాంత్వినమున కృంగార ప్రబంధమును వ్రాసినది ముద్దుపకని యను వేశ్య. వీరిలో నింతటి విద్యాగతు లుండెడివని మీ వృత్తి దోషమువల్ల నెన్నడు గమనించి సంస్కరించుకొన యత్నించినట్లు కన్పట్టును. అప్పటి కవులను రాజులను మెప్పించు నిమిత్తములేమగ్రంథములను కృంగారరస పూరితముల చేసెడివారు. వేశ్యల వ్యభిచారవృత్తిని గర్హించు గ్రంథములే నను లేకుండెను.

అప్పటికట్లయినను ఇప్పుడాపద్ధతి విమమించినది. వ్యభిచారమువలన జీవించు వేశ్యలు నేడు సంఘమహావ్యూహమునకు జీడవురువులవలె నున్నారనిన నిజమునకు విశేషదురముగాదు. దారిద్ర్యవికాసపీడితులగుటచేతను బిడ్డల బోషించుకొన నశక్తులై విక్రయించుకొను క్రిందిజాతులవారికడ చిన్నపిల్లల నేకాని వారిని గూడ వ్యభిచారవృత్తిలోనికి దింపి సంఘగౌరవమును విధ్వంసము గావించుచున్నారు. ఎన్ని సంసారముతో వీరిలన విచ్చిన్నములై పోవుచున్నవి. వేశ్యాలోలతచే తమకుల మాన్యము లమ్మికొని దారాపుత్రులను వీడి తుదకు పేదాములగు వ్యాధుల బాధకల్మశేమియు మిగులక పండ్లలైనరాష్ట్రాలై చెడిపోయిన విటకూరుల నెండటను మనము గనుటలేదు! ఎండలు పత్తిరతలు తమ భర్తలు వేశ్యలంపట్టులై చెడిపోవుటలన కాపురముచేయ లేక జీవితములందు విసువు జనించి యాత్మహత్యల గావించు కొనుట లేదు!

అట్లుని యాదోమముల నన్నిటిని వేశ్యలకే యాదోషించి వారి నే నిందించుటయు సరికాదు- వారిమాత్రమేవృత్తి శ్రేయస్కరమా! వారి శరీరములుమాత్రము దుష్కార్యములపాలై పోవుచుండుటలేదా! వారికులము పరమసీమముగా భావించి బడుచుండుటలేదా! ప్రతి దౌర్భాగ్యుడును వారిని ఓడి, ఓసి, యనియేగదా సంబోధన! ఎంత హీనకులబయినను, ఎంత పేద రాలైనను సంసారికికన్న గౌరవము. ఎంతవి త్రవంతురాలైనను ఎంత విద్యావతియైనను వేశ్యకులేదే! శ్రీకి ప్రాణమునవగు మానమునే బుద్ధిపూర్వకముగా ధనమునకై కొల్పోయిన పిదప నింకను గౌరవమా!

ఇది యేదో మంధపరంపరగా వచ్చుచున్న యాచారము. దీని కొకరు బాధ్యులుగాదు. ఇందుల కొకరిని నిందింపవలసిన పనిలేదు. ఇంతకాలము దేశనాయకులు నీవిషయమున నుపేక్ష వహించుట దుర్బద్ధముకాని నేఱుగాదు. ఇప్పుటికై నను మహాత్ముని మూలమున మేల్కొన్నందులకు సంతోషింపవలయును.

టచ్చట ఒకటిదగు శ్రీలనునిర్బంధించినను, ప్రభుత్వమువారికింకను శ్రీలపై చర్యదీసికొనుటకు దైవ్యములేదని పండిత మాలవ్యగారు లక్నోలో కలవిచ్చిరి. పురుషులతోపాటు శ్రీలుకూడ కాగ్యత్యేత్రమున ప్రవేశించుటయే ముక్తిమార్గము. ఇక బర్మాలోని యాంధ్రుల సంకల్ప నిండుక చెప్పవలసి యున్నది. ఈ రాష్ట్రము నుండి అనేకమంది బర్మాకువచ్చి యుండిరి. అచ్చటకు వచ్చిన కూలీయొక్క దుస్థితి చెప్పవలసికాదు. వారు ప్రతిదినము 2 మొదలు 5 రూపాయలు సంపాదించుచునే యున్నారు. వారు బుద్ధివంతులు. చాకవృత్తి పనిచేయువారు. కానివారు త్రాగుడుకై ధనమును పాడుచేయుచున్నారు. వారు చాల యిరుకు యిండ్లలో నివసించి 10 మంది యొక్క శ్రీతోనే పోవుచు వారు. వ్యభిచారము చాల చాచ్చుగా నున్నది. అంటుకోగ ములచే వారు బాధపడు చున్నారు. అచ్చటకు వచ్చువారు కొందరు శ్రీల నచ్చటకు తీసికొనివచ్చి విక్రయించు చున్నారు. ఆ శ్రీలలో విద్యారంతులు, బుద్ధివంతులు గలరు. ఒక శ్రీ సంస్కృత భాషను, నులభముగ యర్థముచేసి కొనగలరు. ధీశక్తిలను ధాగ శముగచదువ. లదు. వీరున్నట్టిని తొలగించుటకు వెంటనే మీరు మార్గమును కనిపెట్టవలయును. ఆంధ్రులలో నచ్చట ఒకటికలరు కలరు. వారికి ఈమ లీల బాగుగలతో నిమిత్తములేదు. కొందరు గన్ను మెండు యుద్యోగియులు కలరు మిగిలినవారికి కలుకుబడిలేదు. మీ నాయకులు కొందరువచ్చి వారికి సద్విధానము చేసినవో వాటికి కొంతవరకు చెక్కబడు నని నా యభిప్రాయము.

ఏనాటిగాని తన భగ్యమును తాను నుర్రెలుగ గల్గెనుటచే మోక్షమును సమీపించినవగును. ఇప్పుడిప్పుడు వేశ్యాకాంతలు కూడ తమ వృత్తిదోషముల నెఱిగి పశ్చాత్తాప పడుచున్నారు. వివాహితలై మానమును రక్షించుకొన నుత్సుక లగుచున్నారు. వ్యభిచారవృత్తిలేని వేశ్యాకుల మెంత పాప భూయిష్టమైపోయినదో ఎంత దేశద్రోహకరమై పోయినదో వారిలో గొందలు గ్రహించిరి. స్వసంఘోద్ధరణమునకు త్యాగమును చాపుటకు సంసిద్ధులై.

ఏయెడలమనునకై నను ముందుధనము గావలయుగదా! శ్రీమతి యామినీ పూర్వతిలకమ్మగారు చెన్నిపురమ్మన నేర్పరచిన యాశ్రమములవంటి యాశ్రమములు విరివిగా స్థాపించబడవలయును. ఇట్టి యాశ్రమ నిర్మాణమున కెక్కుడు విత్త మగల్గియు. కొందలు వేశ్యలు ఇదివరకు సంపాదించిన యర్థమే చాలవట్టువకు సరిపడు ననవచ్చును. కాని యందర కట్టి త్యాగ భావముండునా! అందులో ధనవంతుల కడ గొంచెమైన నుండదు. అట్టివారి వారివృత్తిని విసర్జించుటే దుష్కరమగును. తరచు ధనవంతులు ఎవరెటుబోయిన మనకేమని సంఘదుస్థితిని తలపనే తలపరు. సంఘశ్రేయముతో మనకేమి నిమిత్తమని యూరకొందురు. వారి స్వాతంత్ర్యమును సంరక్షించుటకు, వారిగౌరవమును కాపాడుటకు వారికి స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు మహాత్ము డెంత మొఱపెట్టినను ధుకులందఱును త్యాగమును చూపకట్టి ధనాధ్యులగు వర్తకులందఱును విదేశీవస్త్రవ్యాపారము రాజీ పెట్టిరాజీ లక్షలకొలది గడించిన వశ్యులందఱును తమవృత్తిని విడిచిరాజీ విదేశీవస్త్రములనైన విడనాడిరాజీ ఈవిషయముగూడ నట్టిచేయినను అందఱున్న ప్రపంచము మునిగిపోవదా! వారిలోను కొందఱు దారుణులు లేకపోలేదు. కాని ఏకానిదిమంది యోగిలది విత్తమిడిక నంతటితో నెఱ చేరువది కా దీ ప్రయత్నము.

వేశ్యాసంఘోద్ధరణమును మాటయేగాని యూహించిచూచినవో నియ్యది భారతీయుల కందరికి యవశ్యక ర్తవ్యమే యని తెలియవగును. అననూరు, నీత, సావిత్రివంటి పత్తిరతలచే పని త్రవంతమైన భారతవర్షమున వ్యభిచారమే వృత్తిగాగల యొక జాతియందుండు లజ్జాకరము-విషాదవిషయము. దేశచరిత్రము నకు కళంకప్రాయము. జాతినట్టికళంకమునుండి బాపుకొనుట జాతి గౌరవమును గోరు ప్రతిభారతీయునికి విధ్యుక్తధర్మము. కొంత భారతసంతానముపడచి కుడుచుచున్న ధన నాయకమానము, ఆ యప్రతిష్ఠ, ఆయవక్తి యెవరికి! వారివారి కక్త్యసారము ప్రతివారు నీవిషయమున తోడ్పడుట యుచితము. వివాహము లకు బోగము మేళములను విలిచిన నే ఘనతయని యొక దురభిప్రాయము మనవారిలో వ్యాపించియున్నది. ఆ యభిప్రాయమును వారినములనుండి పొగడ్రోలి వివాహములకు మేళములను రప్పించు వాచారమును విడువవలయును.

కొందరు ధనికులు ఖద్దరు చీరలనుధరించి గాంధీపాటలను పాడగల బోగము మేళములను వివాహములకు విలిపించుట మిక్కిలి పారభాటుగానున్నది. ఇట్లుచేసి గాంధీదేశత్రవారము నిడుచుకొనుచున్నామని వారి యుద్దేశము. వేశ్యల వ్యభిచార వృత్తినిగూర్చి వినినప్పు డాదరిని వ్యాధయమెంత సంకుభితమై నదో యాచారమాయకులు రంకత గానలేకున్నారు. ఆ దుస్థితి దేశమున వ్యాప్తమగుటకు ప్రబల హేతుభూతిములగు మేళములను రప్పించుచు మహాత్ముని హితోపదేశానుసారము వర్తించుచుంటిమనుకొనుటకన్న తెలివైన మింకొకటి కలదా! ఇంతేగాక నొకచోట ప్రిదావిహీనలై “సమయమిదే” యని తెయిరక్కలాడుచున్న నోటితోడనే నేట్రొకచో “మనకుడు దాగ్యులవా! మంజులు వధలు” అని గ్రుడ్డుమిటకరించుచు పాడుటలో నేమి యు సందర్భాచిత్యములు కనబడవు. వైచేమనునకు ఖద్దరును ధరించుటయు ననుచితమే.

వారిమేళము లేచ్చటికిఁ బిలువక బహిష్కరించువో వేశ్యాంగనలకు వైన చెప్పబడినట్టి యాశ్రమములందేరి పనిచేసి బాగుపడుట కవకాశము గలుగును. అప్పుడు వారు వారిమానమును గాపాడుకొనుటయేగాక దేశసేవనూడఁ చేసినవారగుదురు. కనుక వేశ్యామేళములను బహిష్కరించుటయును వారి సంఘవిముక్తికి గొప్పసహాయము చేయుటయే యగునని చెప్పవచ్చును.

వేశ్యాకుల సంజాతులు కొందలు ప్రభుత్వోద్యోగములలో నడువన్న కష్టతిలో నున్నారు. వారు స్వసంఘోద్ధరణోద్యమమున కనేకవిధముల తోడ్పడుటలను- తోడ్పడెదరు. ఇంకను నిదించుచు నూరకుండజాలరు. తరుణమును వృధాచేసికొనుట వారి కెంతమాత్రమును భాగ్యముగ నుండదు.

ఇట్లు పలువురు పూనుకొని వేశ్యలను వివాహితలచేసినవో వ్యభిచారము రూపుమాయును. అనేకులు ఘోరతర వ్యాధుల బాధింపండి రప్పించబడుదురు. అనేక సంసారములు నక్కలుడును. వైద్యులకును పనితెలిపి నుగును. భారతగౌరవము నిలుచును. దేశమట్టిసిక్కి త్వరలో వచ్చుగాక! భారత ప్రతికలహానమున ఆ ప్రాంతీకాన సంరక్షణుడే సజా సంరక్షించు గాక!

ఎనిమిదవ కవుమహాజనసభ

24-వ తేదీ టంగుటూరులో ప్రారంభ మగుట

అగ్రాసనాధిపతిగా రగు శ్రీయత శ్రీపురనేని రామస్వామినాదరిగారి ప్రారంభోపన్యాసము

వదుకునూలు బట్టలు ధరింపుడు

సహాయనిరాకరణము: కవుకులముపై ప్రభుత్వమువారికి కొంతయుల జెప్పుట

ఉపకారముబొందిన వారి విశ్వాస ద్రోహము

[మా ప్రత్యేక ప్రతినిధివద్దనుండి]

కవుమహాజనసభ: అనసరమా?

సుమారు పందెండులక్షల జనసంఖ్యకల్గిన మనలో సాంఘిక రాజకీయాధికతత్వము బాగుగ నెఱింగినవారు కొలదియని మాత్రమేగలరు. ముప్పాతిక మవీర్లము విద్యయన నేమియో యెఱుంగనివారున్నారు. సాంప్రదాయవిరద్ధముగాఁ జదువుం జదివించిన వరణింతుమను మూఢవిశ్వాసము కలవారున్నారు. సాంఘికమునందు మానసామాన్యములగు వాక్కులనే దర్శిస్తే నీతండుట కాస్త్రసమృతమని తలపోయూ వారున్నారు. అజ్ఞానమే వంశపరంపరగా వచ్చిన మూఢమని తలంచువారున్నారు. ఇట్టివో వీరలను బ్రబోధించి, మంచిమార్గమునఁజెట్టి యాధునాతియతా వికాసమునకుఁ దోడ్పడుకొఱుముట్లు కవుమహాజనసభ కాక మఱి యేమి కలదు? ఈ మహాజనసభ యీ టంగుటూరునకుఁ రానియెడల నిచ్చట యిట్టియొద్దొగ్గ మెట్లు లగును? విద్యావరతమైన సంఘమునందు నీ యావశ్యకత కన్పట్టక పోవచ్చును కాని స్వల్ప విద్యాభ్యుదయ మనసంఘమునకు నవ్వడపడ్డ మేలుకొని ఏ పాటలు పాడుటకు నిట్టి మహాజనసభ లవసరము. నేఁడంతమంది యిచ్చట సమావేశముయొకరి హితబోధల నొకరాకర్ణి చుటకు నీవధికారులను మరేమి కారణము! ఓ సోదరులారా! ఇట్టిం ఘనవాపరాయణుండయిన మునగాల జమీందారునవంటి వాత మనకు లేకుండుటచే మనపురోవృద్ధి కనుగుమార్గములు మనమే యన్వేషించుకొనవలసి యున్నది. సామాన్యులగు పురోభివృద్ధి మార్గములు త్రివిధము 1 సాంఘికము, 2 ఆర్థికము, 3 రాజకీయము.

సాంఘికము

మనసంఘము పూర్వారములను ముప్పేటత్రాళ్ళతోఁ గట్టించి కాలసేతులు కడల్పలేకయున్నది. పూర్వారములనినంతనే సదాచారములను ప్రభుత్వము దోలరాచుచున్నది. పూర్వారములనునను, నవీశాచారములనునను పురోవృద్ధి ప్రతిబంధకములయినవో నకన్యము త్రాగ్యములు, ప్రావృధుబట్టి యున్నంతనే యీచారములను సదాచారములనుట నామతము కాదు. అత్యాభిమానమును దోలించు నాచారములు పూజ్యము లనుట నామతము కాదు. గౌరవ ప్రతిపాదకములు కాని యాచారములను పూజ్యములనుట నామతము కాదు. కావున బూర్వారములనినంతనే నేత్రినేఁ జెట్టుకొనవలెను. మెక్కు పూర్వారములు భుజనైవ్యమును, దాస్యమును బుట్టించుటకే యేర్పడినవి. సాంఘికరంగమునందు నడుగడ్డకకు నవమానమును నూచించు నాచారములు మేమున్నా వనుచున్నవి. శుభాశుభ కార్యములయందు బ్రాహ్మణోచ్చిష్టమునకును, బ్రాహ్మణ పాదోదకమునకును మనకులమిక మెంపరలాడుచునే యున్నది. ఎంతకాల మిట్టి నిరభిమానకార్యములకు మనము తలదాగియుండు మో యంతకాలము మనలను బ్రాహ్మణులు గౌరవింపక పోవుటయే కాక, నీమలుగనే మాయమందురు. కావున శుభాశుభ కార్యములయందు బ్రాహ్మణ సంబంధమును బాఠమీటవలయును. పాఠమీటిన నాబోంట్లు మిత్తివాతలవడక యాలోగ్యము గనే యున్నాడు. ఎప్పుడు బ్రాహ్మణసంబంధము వదలకొండుమో యప్పుడే మనకు గౌరవము కలుగును? ఎప్పుడు స్వసంఘపురోహితులచే నెల్ల కార్యములు జరుపుకొనగలుగుదుమో యప్పుడే మనకు మర్యాదదక్కును.

ఇంకఁగెల్లక దారచులఁగెల్లకలయును; సాంఘిక దాస్యమును వదిలించుకొనకుండ రాజకీయ రంగమున దునుకుట పరిపూర్ణజనము గా నుండును. ముచ్చెమట కొర్పి నివారాతములు పనిచేసి గడియించినవనమున వెచ్చించి గుడులు

గోపురములు నగరములు కట్టింపవచ్చునట; కాని వీని కిమమున జాతిమాత్ర బ్రాహ్మణులతో సమానమగు హక్కులనైనఁ బొందుటకు నర్హులము కామట. ఇంకకన్న ను కష్టమేమి కావలయును? ఇట్టికార్యములచే మనల నెట్లు లభనూనితులనుగా జేయుచున్నారో యోజింపుడు. ఇట్టిదుర్భరమగు దుష్ఫిత్తినుండి తప్పించుకొను యత్నములుచేయట బ్రాహ్మణులను జేష్టించుటయెట్లగును. శుభాశుభ కార్యములన్నియును జాతిమాత్ర బ్రాహ్మణులే చేయింపవలయునని యే ధర్మకాస్త్రమును జెప్పుచుండుటలేదు. ఒకనేత మనతాతముత్రాతలు స్వసంఘ పురోహితులు వెట్టించిన పిండములు తినమని భీష్మించుకొని కలుగు పంపినయెడల మాననగును. అందనుక మనమేల మూఢాచారములచే బంధింపఁబడి యవమానితులము కావలయును.

స్వత్వసామాన్యము నొసంగని మతము మతముకానేరదు. ఏమతముయిన నట్టిబోధనల నెఱిగి యెఱిగి చేయఁబాలదు. కావున గులమును విద్యాభ్యుదయముగ నొనర్చి యంతర్యాలులఁ గల్గించి మత విషయక గ్రంథముల బఠింపించుటచే ధర్మవిప్లవము తటస్థముకానేరదు. దీనికి విపరీతముగా జెప్పువారు మక్షింభరత్వముచే జెప్పుచున్నట్లు లూపింపవలయును.

ఆర్థికము

పూర్వము మన కలమునకున్న గౌరవము, పలుకుబడి క్రమక్రమముగా నష్టమిల్లుచున్నది. ఇందులకు ముఖ్యకారణము, నానాఁటికి, మనకులము నందు చేదతనము వృద్ధిగుండుట. ఈ దాద్రాభివృద్ధికి బెక్కుకారణములున్నవి, 1 విద్యావైస్యము 2 మాధవిశ్వాసము, 3 మితిమీరిన వ్యయము, 4 స్పృగిల్లుచున్న యాయము.

1 విద్యావైస్యముచే, బెక్కువ్యయము కలుగుచున్నది. చీటికి మాటికి పరులవైసాధారపడుచు మోసగింపఁబడుట విపరీతమిదును. ప్రత్యేకవృత్తియంతయు నశించును; బుద్ధికానము న్నంభించును. ఇంటిపట్టు బనులగును. అందుచేఁ బెక్కువ్యయములు వాటిల్లును. వీని నన్నిటిని మాయించుటకు విద్య యత్యవసరము. కావున నోసోదరులారా! విద్యానముపాక్షానకుఁ గడంగులయను; విద్యయొసంగిన మావోత్యయమునేతనే యితరకులములు మనలకు దిరస్కరించుచున్నవి. విద్యను సామాన్యభవముగాఁజేసినంగాని మనకులము నిరసంపత్తుచేఁ దులమాగి విరాజిల్లును. దీనినిగ్రంథాలయములు, పత్రికావతనము మిగుల దోడ్పాటుచూపును; పండ్లదొండులకు జనసంఖ్యగల మనకుల మొకపత్రికనైనను నిర్వహింపలేకుండుట మాయమెడల మన మెట్టినితియందుండినది బోధపడగలదు. మనకులముయొక్క యభిప్రాయములను వెల్లొచ్చుటకును, నితరకులములవా రప్పుడప్పుడు చేయుచుండు వాడులను ఖండించుటకును పత్రిక యంతయువసరమో యప్పుడైనను బోధపకుచుండుట లేదా?

మూఢవిశ్వాసము

ఈ మూఢవిశ్వాసమే మనకొంపదీసి, విద్యానముపాక్షానకుఁ బ్రతిబంధకమగుచున్నది. విశేషపరంపరగా వచ్చుచున్న కర్షక వృత్తినే యాధాఁముఁజేసికొని కొండలు వలవలవాడ వలసిచ్చుచున్నది. ఈవృత్తివదలి యనువగువృత్తిని జేసెట్లుటకు నీ పూర్వారము కాలి సంకలియగుచున్నది. కావున నట్టి సంకలన వదిల్చికొని యనువగు వృత్తులయందుఁ బ్రవేశించి కులముయొక్క యార్థికస్థితిని వృద్ధిపరచవలయును. లేకున్న కాలకమ మన ముప్పు తప్పక వాటిల్లును.

వ్యయము
ఇదివఱకున్న మనకులముయొక్క శుభలక్షణములలో నొకటి దుర్వ్యయముచేయకుండుట. కాని నేటితరమువారు దాంబీములకుఁ జెక్కి మిగుల దుర్వ్యయమును జేయుచున్నాడు. రాచపుండువలె నీదుర్వ్యయము పలువిధములఁ దలఁచుచున్నది. ఇదియెంతయు వివేచనకము.

వివాహములయందలి దుర్వ్యయము
ఇయ్యది నానాటికి హెచ్చుచున్నది. పెండ్లిచేసి యెన్నియో యిండ్లు దుఃఖముల పాలగుచున్నవి. ప్రజా సామాన్యముయొక్క యభిప్రాయములయందు మార్పులు గలుగనంతకాలము నీ వ్యయ మవిచ్చిన్నముగ సాగగలదు. కావున యవకులు కార్యశూరులయి గట్టిబట్టుదలతో బ్రజలకుఁ జెవినిల్లుఁబ్రికొని వివాహ సమయమునందలి దుర్వ్యయముకల్ల కేర్తిగాని ముక్తిగాని లేదని బోధింపవలయును. సంతతబోధవలన నభిప్రాయములయందు మార్పు గలుగకపోదు. మార్పుగల్గినయెడ లాభము కలుగక తప్పదు. స్వసంఘ పోరోహిత్వ మవలంబించిన నీదుర్వ్యయము తగ్గుట మేలు కండ్లారఁ గాంచితిమి.

2 నేటి యవకులు సర్వసాధారణముగా ధనముయొక్క వెల నెఱుంగని యవస్థలోనున్నారు. చిలుకనాటకుండి యావిధముగనే పెంపఁబడుచున్నారు. తత్కారణముగా మన యవకులు పల్లెటూళ్లనుండి వెదలి పట్టణములుచేరి ధనవ్యయమునకు దారులు వెదుతుచుండుట చూచినయెడల విసుదము గలుగకమానదు. చిరకాలమునుండి తెలుగుకులములన్నిటియందు మనకులము మితవ్యయమునకు నుపసేధింబు. అట్టి సుగుణములు మనము నేఁడు వీడుట శుభలక్షణము కానేరదు.

ఆయము.

కాయకన్యమునకోర్పి పనిపాటలుచేయుట, చేయించుకొనుట గౌరవహీనమను తలపులు మోసులెత్తుచున్నవి. వీనిచేఁ గృషియందు మిగుల ప్రసిద్ధిఁగాంచిన మనకులము పూర్వము తిరుచున్నంత లాభము నేఁడు తియలేకపోవుచున్నది. తనంతతా యజమానిపని చేయనప్పు డెవిత వ్యయమగుటయొక దమ్ములమున లాభములేకపోవుటయొక దట్టిసింపుచున్నది. వ్యవసాయమునందుఁ బట్టుదలపోవుటచేఁ దల్లాభము తీసింపుచున్నది. జగదంభు పెరుగుటచే నాస్త్రుతగుచున్నది. కాలక్రమమున నొక కుటుంబ మొక యకరము నేటి విం ప కల నీ న య గత్యము వచ్చును. ఆ పుడు జీవ యాత్ర దుర్భరమగును. ఈయవద్రవమును దప్పించుకొనుటకుగాను విద్యాభివృద్ధి విశేషములకుఁబంపి వ్యవసాయకాస్త్రమునందుఁ బాండితిని సంపాదించఁజేసి పొలమును నిమిక్కిలిగా ఫలప్రదములముగా నొనర్చవలసి యున్నది.

వ్యవసాయమున కగు వ్యయమునకుఁ దాత్కాలికముగా దగ్గరడబ్బులేమిచే రైతు ఏమార్వాడి చేతిలోనోపది నలిగిపోకుండుటకై వరపతిసంఘములను నూరూర స్థాపించి లాభములను బొందవలయును. కృష్ణాజిల్లా రయతు లీలాభమును బాగుగఁ జవిచూచియున్నారు. అందుచేతనే నాజిల్లాలో బరపతి సంఘములెక్కువగాఁ బ్రతిష్ఠింపఁబడి దినదినాభివృద్ధిని గాంచుచున్నవి. వరపతిసంఘము వలన సౌకర్యములు చాలగల్గును. చీటికిమాటికి సామాకారుల కడకుంబోయి యసులకన్న వడ్డీ యెక్కువ చెల్లించవలసిన యవసరము పట్టుదు.

ఉన్నతోదోగ్యములకొఱకే బిట్టవిగిసి నూలుచుండుటకు మాటుగా వీలయినప్పుడెల్ల చిన్నయదోగ్యములఁదయఁగఁ బ్రవేశించవలయును. ఇది మానహీన కానేరదు. చిన్న యదోగ్యముల యందుఁ బ్రవేశించినయెడలఁ గాల్గవమునకుఁ బెద్ద యదోగ్యములు తమంతితా మే వచ్చును. ఉద్యోగములయందు మనకులము నాయున్నవోఁ జెప్పునవి కాని లాభములను బొంద నగుననుట మొన్నటి సహాయనిరాకరణోద్యమమునందు విస్తృప్తయినది ఇందుమూలమున సంఘమున నార్థికస్థితికూడ హెచ్చును.

పంచాయితీ సభలు

కేవలము పట్టుదలయే ప్రధానముగా నెంచి గౌరంతలు కొండంతలగాజేసికొని యతిస్వల్ప వివాదములను నైతము పత్తి మగ్గించుకొనఁజాలక కోర్టుల కెక్కుట సంతాప హేతువుగ నున్నది. సత్వాసక్త్యములు బాగుగాఁ దెలిసినయూరిలోఁ దగవుఁ దీర్చుకొననేరక పట్టి నములకుఁ జను వెంచి ప్రిడరుల చేతిలోని కీలుబొమ్మలై భ్రమసి తిరుగుటమాత్రము కులముయొక్క మూఢదృక్పథమును జూపుటలేదు. ప్రిడరులకు మనకులమువైపున యధికారము మఱి యే ఇతరకులమువైపునట్లు పొడకట్టును. ఈ యధికారమును నెంతవ్వలో రూపుమాపిన నంతమేలు. ఈవీని నిర్వహించుటకు నొక పంచాయితీసభలే తక్కిమంతములు. మనకులము కోర్టుకొఱకైదన, ప్రిడరుకొఱకై

క్రిందను చెప్పించు భవముచే గులమును నిర్వహించుటలో విద్యామంత్రియగు జేయవలయును. "కన్యశుల్కము" అను పుస్తకములోకి యర్హతపూర్వము గ్రహించి యూరూసు బంధువులకు సలహానిచ్చి దుర్వ్యయమును చున్న భవమునకు నడ్డకట్ట వేయవలసి యుండును.

రాటము

మనకు జరగాలనునదియు రాటముమీద దయా రయన నూలుతో బట్టలు వేయించి కట్టికొనుట కృద్ధాచారమయినది. ఈ యాచారమును మాత్రము పోకుండ గాపాడవలసిన భారము కులమునందున్నది. మనముంట కడిగిన నూలుచే నేయించిన బట్టలు ధరించుటచే నొకవిధముగ సంతోషము మనస్సునకు గల్గితో.

కర్నూరుకు గోధనముతో సాటితగు మూలభవ మేమియు నుండవలె చెప్పవచ్చును. అట్టి గోధనమునకు నన్ని సౌకర్యములు కూర్చినగాని నిర్దిష్టమైనది. పశువులు వ్యాధి బాధితము లయినప్పుడు మందు మాత్రమిచ్చువారు కడనుండక పోవుటచే నష్ట సుధికముగా వాటిల్లుచున్నది. అట్టి నష్టము నుండి తప్పించుకొనుటకు ఒకచైతన్యకాల మింకల నందుటా లులో నుంచుటకును, రైతులకు నావైద్యమువలన గల్గు లాభములను విశ్రులముగా బోధించుటకును గవర్న మెంటువారిని గోరి యా కంసుకార్యములను జేయించుకొనవలసి యున్నది. తేకున్న నకస్మాత్తుగా వచ్చు పెద్దరోగాదులకు ఒక్క కుశుల కాలవరణ మందుటయో, దానివలన రైతులు బాధగుటయు సంభవించును.

సహాయ నిరాకరణోద్యమము: కమ్యూనిస్టుల నిందలు సహాయ నిరాకరణోద్యమ మొక్క యభూత్వమైన మేలు చేసినది. కల్ల బొత్తిమాటలు చెప్పి, యంత కలిసి కట్టు తనమును లైక (బ్రటిలియన్) లు లోలోన గుమలుచున్న యొకటలమువారికి మతిమొక కలము వారియెడల యవిశ్వాసమును విస్మయముగా ప్రకటించినది. గుంటూరు జిల్లాకుం దలి సహాయ నిరాకరణోద్యమముయొక్క ఫలమేమి? ము కులముయొక్క తోడ్పాటుతో సుస్పృహకు వచ్చిన కొండలు మహాత్ములు "కన్యశుల్కము"తో సహాయ నిరాకరణయము" అని ప్రభుత్వమునకు నచ్చజెప్పి ప్రభుత్వమునకు మనకులమునై ద్వేషమును బుట్టించిట్లు ప్రబలముగ వదంతులకవు. "ఒక్క పుష్కరము"కంటె దమకుం జేరికొనిన పదవులను నితరకుల ములవారికి బోసేటందుటకై యాతంత్రిము పన్నుబడియొనని కొందలు తలంచుచున్నారు. ఏదియెట్లున్నను సీసంకర్తవము "సంకురుదురు" మనకులమునైగా నడచినట్లున్నది.

"పన్ను లీనువద్దని జరిపిన కృత్రిమాందోళనల" జేయఁ బడిన మోసములను విచారించినపు డెల్ల దేశమునందు నింకెంత యసహనము, అన్యేమత్వము, బూటకమున్నదో తెలియఁ గలదు. ఈ విషయ పరిస్థితుల నన్నింటి సంగ్రహముగా జరిపించి కృద్ధా గండర గోళమునందు ప్రవేశించి యితర కులములచే గొడవలులు చెప్పించుకొని మనకులమునై ప్రభుత్వమునకు ద్వేషము రగుల్పజేయుట యసంభావ్య మగునని తలపోయఁ చుంటిని. కావున నో సోదరులారా! రాజీయపు నడిగుండము కంటి ముగిసిపోకుండుట మిమ్ముల పాప్యరించుచున్నాను.

రైతులయిన మనము మనకష్ట పరంపరలు ప్రభుత్వ మనకు తెలిపి వానిని మానుకొనుట యుచితమగును. దీనికి గాను గ్రామగ్రామమున రైతు సంఘములను స్థాపించి ప్రధాన గ్రామస్థానము నే పట్టణంబునగో నెలకొల్పి, యాగ్రామ కులయందు వాటిల్లుచుండు కష్టములను రైతు సంఘ కులద్వారా ప్రధాన కార్యస్థానము గ్రహించి ప్రభుత్వము కుం దెలిపివానిని లేకుండ జేసికొనుచుండవలయును. అందనక పన్నుకట్టులు తీరవు. దీనికిగాను సమత్వాహ సంరక్ష యుగల యుగలు సుఖ సేవాపరాయణులు కావలసియుంటుంది. యావలయు కొంతవఱకు స్వార్థత్యాగముజూపి సంఘ మను నేనింపవలసిన తరుణము వచ్చినది. వెనుకాడకలదు. అత్య క్షణ ముకేళకర్తవ్యము. పూజ్యులగు సభాస్థానలారా ఈ దురుపరిస్థితులందు మీరాజేశ్వరకులుగాక ఫలాఫలములను ర్పముగా జరిపించి, కర్తవ్యమును నిర్ణయించి కులమునకు వన్నె సేయు దెంచు. సహాయనిరాకరణము మన గుంటూరుజిల్లాకు కృత్రిమాంతములను బోధించినది. కొందఱి ప్రామాణ్యే రోద్యమాభి మానుల తత్వము ప్రకటించినది. నమినివాని ప్రసింగివాడు దొడ్డవాడను నానడినెవ్వమును రూఢిపణ ది. అమూల్యముగా వీని నన్నింటిని బారణించి సభా క్తవమును జాగరూకతతో నడుపుటకు మిమ్మునై ప్రార్థిం ముగించుచు చున్నాడను.

యంగు ఇండియా.

క్రాసువరికీ చేయవచ్చునా?

చెరసాలయం దొక రాజకీయవైది ఆతిథ్యముగ వాద రింపబడినట్లు ప్రకటించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మాననప్త మునకు తనను ప్రాసిక్యముచేయు నుద్దేశించుచున్నారని యం. యస్. వ్రాయుచున్నాడు. ఈ విషయములకు తెలిపినవాడు గౌర వశ్రవణియు, చిరకాలమునుండి వ్యాయవాగ్గమండననియు, ప్ర జోపయోగమున కతని విశ్వసనీయమగుమాటలను ప్రకటింపితి ననియు ఆతిథు చెప్పుచున్నాడు. యం. యస్. ఆసహాయవాది గాన అత్యంతమైనాధుర్యుతము కొద్దులవాడినందు విచారణలో బాల్తానుటకతని కేమాత్రము ఇష్టములేదుగాని విశేషరాజకీయ సుభజ్ఞాను గల ఆతిథి మిత్రులు కొందరు చెరసాలాధికారుల ను క్రాసువరికీ జేసి, నిజమును బయల్పరచ వలసినదని ఆతిథికి సలహానిచ్చుచున్నాడు. ఈయనొక్క సంగీరింపవలదని నేనతనికి వ్రాసియుంటిని. కొన్ని తరుణములం దసహాయముగ వ్యాయ వాదులు నేరస్తులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నరెట్లు జేయబడవచ్చు ను. సాక్షులు కొందరు నరత్వములను బయకవచ్చును. నిజమును కొంత ఆధ్యమును గలిపి చెప్పుదురు. ఒకప్రక్క ఈసాక్ష్యమునం తటిని భస్మీకరములు చేయునని నిందితుడకు వ్యాయవాదికి దృ ఢవిశ్వాస ముండవచ్చును. అవకాశ ముండినప్పుడు ప్రభుత్వ కా ఫు ల మో స ము , క ప ట ము , దు రా త్రి యమును బహిరంగ పరచకుండ జూరకుండుట మహాదుర్లభమైనది. మనము క్రాసువరికీ చేయసాగినయెడల కుడ్యఅధ్యములను బలు కు సాక్షులుగాని, తమస్వలాభావేత కమినియుగ సాక్ష్య మును మార్చివేయువారుగాని కొద్దుకు లేబడుదురు, దీర్ఘ కాలము వ్యాయవాదులుగ నుండినవారి కిట్టి అనుభవముగలదు అప్పుడు ఒకటి రెండు ప్రక్కలు నిజమును వెల్లడింపజాలవు. ప్రక్కకు జవా బు, జవాబుకు ప్రక్క అసంతేములగుండును. ఒకసాక్ష్యము నింకొకరిసాక్ష్యముతో సరిపోల్చుకలసినవచ్చును. అటుపిమ్మట మ నపక్షమున కొందరు సాక్షులనునియమింపవలసినవచ్చు వ్యాఖ్యా నములు, వాదములు, వివాదములు, సంభాషణలు బయలుదేరు ను. ప్రా తి వా ట క ము ను తి రి గి స ం పూర్ణముగ నాడవలసినవచ్చును. కేసునంతటిని సావకాశముగ విచారించిన ఒకటిన్న వ్యాయవాదులకు చుగును. ప్రజోపయోగ మునకు మనము నిజమును కనుగొన యత్నించితిమిగాని వారికి నిజమేదో అబద్ధమేదో నిర్ణయించుట దుస్సాధ్యముగ నుం దును. విచారణయందలి సుదీర్ఘసందర్భములను వారు సులభ ముగ ప్రహింపజాలక యుండును. కొద్దివారి తీర్పువేదవాక్య మగును. ఈతీర్పు మనకు ప్రతికూలమై ఆసమర్థముగ నున్న యెడల "కెద్యోర్తులో" నేమిచేయవలసినవచ్చును. తిరిగినము ప్రాతవలలో తిగుల్కొందుముగాన సహాయ నిరాకరణవాదు లకలంబింపవలసిన పద్ధతి యొకటి. వారునిజమైన సత్యాగ్రహ ముగాన జరిగినవిషయములనుమాత్రమువ్యాయవాధిపతికి తెలిపి, మిగిలిన విచారణలో బాల్తానారాదు. అప్పుడే వారికి అప్రతిహ తమగు ప్రతిష్టకలుగలను. పరిలయకొద్దలకు చేరినవ్యయము. మనమాటలను ఒక్కసారి చేయుటకు ప్రతికూల వర్గముండిలి సా థుల రుజువు ఆక్కజలేదు. ఇట్టిరుజువు నిజమును బాగుపఱ యనను మాయ ఈ కొద్దిల ఆవ్యాధముచే నిర్మింపబడినది. అసహాయోద్యమవాదు లీమరకీ పాయమును పోగొట్టి, ఋజు ప్రసర్తకుల కిద్ది పునరధిరంచవలెను.

శాసనసభలలో ప్రవేశించుట

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మార్పుటకు గురిచి మధ్య రాష్ట్రములు బీరారు, పునహా కర్నాటక మహారాష్ట్రవాయ కులలో కొన్ని భేదాభిప్రాయములు కలిగినవి. ఈ అభిప్రాయ భేదము లంతరించుట కట్టిచక్క దీనికొన వలెనో యోచించు టకు వారందరు ఒకటల బా. బయ నగరమునందు సమావేశమై, గంగాధరరావు వేకపాడి గారందరికి సమాధానమునకు దున్న టకు ప్రయత్నించిరి గాని కష్టమయ్యెను. ఈసమస్యనుగరించి మహారాష్ట్ర దేశమునం జరిగిటను ఉద్దిష్ట ప్రచారము వాద ము జరుగవచ్చు. సహాయనిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమమునం దేమి విశ్వాసము లేనివారుకొందరు నూతన శాసనసభలలో ప్ర వేశించి సంస్కరణములను రుచిమాడగోరుచున్నారు. త్రిర ణ కుక్క వారిపద్ధతికలంకంప నిశ్చయించినప్పు డితరులతో సమువారి నిశ్చితాభిప్రాయములను మార్చుకొనజాలరు. స్వల్ప విశ్వాసము గలవారిని విశ్వాసము లేనివారిని విశేషముగ నా మకారము చేర్చుకొని అధిక సంఖ్యా కుల మని చె పుకొనుట ఉద్దిష్టమును నెట్టికి బలపఱచదు. వివిధాశయములు గలవారు తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయముల ననగరించి పనిచేయు చుండుట వారి సిద్ధాంతములను స్వప్రముగ వెలుపుట దేశోద్ధార ణకు తోడ్పడునని గాంధీయహత్ముడొకసారి చెప్పెను. అసహ యోద్యమ కార్యగమ కార్యక్రమమునందు సమీక లేనివారంద కొక ప్రత్యేకకర్తము నేర్పరుచుకొని తమ పద్ధతుల ననుసరించి దేశ సేవను జేయుచుండవచ్చును. సహాయనిరాకరణవలంబులు కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. శాంతియుత మగు వ్యా యమార్గముల కృషిసేవ స్యరాజ్య సిద్ధిని బడయవలెను కాం గ్రెసు సాంప్రదాయమును అంగీకరించి శాసనసభలో ప్రవేశంప గోరువారు కూడ కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. కాం

గ్రెసులో నిరుపక్షములవారు ఉండవచ్చును. ప్రతిపక్షాభిప్ర యములుగలవారు రహస్యమైతని సంపాదించుట కవకాశం కలుగును. సభ్యులము క్షమయను. ఆసహాయవాదులతో చేరి కా గ్రెసు సభ్యులుగ నుండుటకు వీలుండదని దృఢాభిప్రాయముల దూరముగ నున్న ప్రాతమిత్రులగు మితవాదులకిది యొక గు. పాతముగ నుండును.

ఇప్పటి నిర్మాణ కార్యక్రమము శాసనసభాబహిష్కా రమును ప్రోత్సహించదు. ప్రాత సభలను వశపరచుకొనుట కి సులభముగ నుండనని కొందరు వాదించెదరు. ఇట్టి సందర్భ ములో సహాయవాదులకు శాసనసభలలో ప్రవేశించవారికి వీలాటి భేదముండజాలదని వారితర్కము. నిర్మాణకార్యక్రమము నందలి మాహాత్మ్యము వీరికి సంతృప్తముగ నర్థమైట్లు లేదు. మన ఆత్మను కుడిపరచి మన పక్షమును బలపఱచి, స్వయం కృషితో నిర్మాణమునందు విజయమును బడయవలెనని మన ప్రయ త్నము. తత్ఫలసిద్ధికి ప్రయత్నమువారి సహకారము నంగీకరించి మన ప్రభుత్వముల అధికారమును వినియోగించినను కార్య క్రమమునందలి మూలబలమును మనము నాశనము చేయుదుము. స్వయంకృషితో శాంతిని నిర్మించుటకాని సంఘమును సంస్క రించుటగాని ఒక విధము. ప్రభుత్వాధికారుల రహస్యపు నిర్బంధములే బహిరంగ నిర్బంధముతో శాంతిని నిర్మించుటగాని సంఘమును నిర్మించుటగాని మరె యొకవిధము. ఈరెంటి కెంతో కృత్యాసము గలదు. మనది నిర్మాణకార్యక్రమమైనను సహాయ నిరాకరణముతో జేయుచున్నది.

ఇంకొక విషయమును విశదపఱచవలెను. శాసనసభలలో ప్రవేశించి ప్రభుత్వసాలకల చర్యలను ప్రతిఘటించుచు, ప్రతి దానికి అడ్డము తగులవలెనని సభలలో ప్రవేశింపగోరువారి నిశ్చితాభిప్రాయము. అన్ని ప్రతిపాదనలకంటకములు దుస్సాధ్యమ గును. శాసనసభావాదులపక్ష మొకవైపు, శాసనసభాబహిష్కా రవాదులపక్ష మింకొకవైపు ఉన్నను ఆసహాయవాదుల సంఘ భావబలమున కేలాటిహాని కలుగును. గతదినంబరు మాసమునందు ఆలోచనలలో మహారాష్ట్ర వాయకులు కాంగ్రెసుకార్యక్రమ మును మార్చుకలెనని కోరినప్పుడు, గాంధీయహత్ముడిట్లు వ్రాసెను

"ప్రతివారు తమ మనస్సాక్షి చెప్పిట్లు ప్రకర్తింపవలెను. విధాభిప్రాయములు గలవారు కాంగ్రెసుసభ్యులుగ నుండ వచ్చును. ఇంకొక సహాకరవాది, కార్యక్రమమును మార్చు వలెనని కోరు జాతీయవాది ఈయవారు - కాంగ్రెసుసభ్యులుగ నుండవచ్చును. మనగొప్ప భరతఖండమునందు సృజకంతు లెంతో వుండి గలరో అన్ని ప్రత్యేక కర్తవ్యములవారికి చాలింత సలము, గలదు. ప్రభుత్వములం దత్వత్వమును గలవారందరు చేరి ఒక ప్రత్యేకకర్తము నేర్పజుచుకొని కట్టిట్లు నాకుసమర్థమే."

శాంతిబలములు పటేలుమణి ఆను కన్య. "నవజీవక" పత్రిక కిట్లు వ్రాసెను:— ఘూర్జరదేశములో శొక గొప్ప ప్రచారకుడును నూరకుంకల కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడును అగు దయాల్లిగారు ఆరెట్లు సమయమున వృద్ధాప్యమునందున్న తమ తల్లికి సాహాయన మసార్చుము జేయగా నామె దృఢచిత్తి మతో "నాయనా, నీను సర్వేశ్వరుడు కాంతిబలముల నిచ్చు గాక" యని దీవించెను. భరతదేశమునకు కావలసిన వీరెండు శాంతి, బలము. ఆకర్షణ శ్రీ 70 ఏండ్లయన్ను దాటిపోయెను గాని ఆమెప్రతి దిన మనెక గంటలసేపు రాటముమీద నూలు వడకు చుండును. ఇదియొక మర కృత్యుని ఆమెభావము. మన ఉద్దిష్టము యొక్క గూఢార్థమును భారత శ్రీ ప్రపంచము గ్రహించుట కుభనూపకము.

కొన్ని ప్రధాన విషయములు ప్రభుత్వమువారి అంకెల కాఖవారి ప్రకటనలనుండి యీ విషయములు గ్రహించినవి:—

ఏప్రిల్ 1921 నుండి మార్చి 1922 వరకు భారతదేశములో రు 4543 లక్షల విలువగల దూడిబట్టలు దిగుమతి చేయబడిన. 1920-1921 లో రు 8854 లక్షల బట్టలు తెప్పించబడిన. 1921-22 లో భారతదేశపు యంత్రములలో రు 677 లక్షల విలువగల బట్ట చేయబడిన. 1920-21 లో రు 6291 లక్షల బట్ట తయారయ్యెను.

దీనిని గురించి వ్యాఖ్యాన మనవరము విదేశపుబట్ట దిగు మతిలో సగముకొనిపోయినది. యంత్రములలో మునుపటికంటె నెక్కువ బట్టలు తయారుజేయలేదు. ధరలు తగ్గుటచే నేతబట్ట లను మిల్లు బట్టలను విశేషముగ వాడుట - ఈ విషయములు నిజ మైనను, విదేశ పు ది గు మ తు లు వి ప రి త ము గ తగ్గిపోవుటకు గవనించవలెను. ఖద్దరే వీనికి ప్రధాన కారణము. భారతీయులంద రీవిషయములగురించి తలపోసినయెడల, విదేశ వస్త్రబహిష్కారము వారసుకొన్నంత కష్టతమమైన పనిగాదని వారికి స్పష్టపడగలదు. ఇంక కొంత ఎక్కువ ఉత్పాదము, పట్టు దలను జూపినయెడల మన దేశమునకు సంప్రాప్తించిన ఒకవిధమైన దాస్యము సంపూర్ణముగ దొలగిపోవును.

గాంధీ యుత్తరము

“కారాగృహమును విడిచిన స్థానము లేకుండుట”

బర్మోలి, ఫిబ్రవరి 19, 22

హరి. జి. గోవిలుగారు,

“ప్రియమగు గోవిలుగారూ.

మీ యుత్తర మందినది. అహింసాధర్మమును మీరు గుర్తించినందులకు నేనెంతయు సంతసించుచుంటిని. అది బోధపడని వారితో మనము కినుక చెందగూడదు. అహింస నూతన సాధన మగుటచే తొందరపడక మిక్కిలి యోగ్యులగి యుండవలెను. ఓర్పులేమియు దౌర్జన్యములేమీ యగును.

నేనిప్పుడు భారతదేశమునకు సవినయముగ నొసగ ప్రయత్నించెడి సంజీవుని బాగుగ గ్రహించబడునంతవఱకు ప్రపంచమునకు నేనొసగల సంజీవుని పురస్కరింపలేదు. భారతదేశ మా ప్రాంతమున తిన్న గ్రహించెనేని, నేను స్వయముగ నెచ్చటను నీ నడుపనవలయుండదు. ఆధర్మము దానియంతట నదియే నెప్పుడయినను ప్రపంచము నంతటను వ్యాపించును కాని దేశాంతరములందుండి యుద్ధమున జత త్వమును గ్రహించ నుద్దేశమునా రెల్లరును ఉద్దిష్టమునకు చేయుత నొసగినవారే యగుదురు.

అతిశయోక్తి వలనగాని అపార్థకత్వముల వలనగాని, మనకు ప్రయోజనము గలుగబోదు. అహింసకు నిశ్చలముగు ఓర్పు వలననే, సత్యము, ఆత్మదోష నిరూపణమును ఆవసరములు.

ఇట్లు,

మో. క. గాంధీ.

* * *

“ప్రపంచమందు దృఢతమ సంకల్పము లైనవారిని భారతదేశము ధిక్కరింపజాల” దని వెనుకటి భారత రాజ్యాంగమంత్రులు యగు ఈ. ఎస్. మాంటాగూ-చామరాజు లికిరి. భారతదేశమునందు ప్రతికూలలో సగ్రహణము వహించిన బొంబాయి క్రాంతిలు ఆవాక్యమునకు వెంటనే సమాధానము నొసంగినది. అయితాండు ఈవక్యమున “దృఢతమ సంకల్పములైనవారిని ధిక్కరింపజేయుము గాంచెననియు, అమెరికనుజను కొంతకాలము క్రిందట ఆలాగే చేసినయు జ్ఞప్తిపరచినది. అహింస బాగుగ వ్యాపింపలేదనియు, అదిలేనిదే కాననోల్లంఘనమును ప్రవేశపెట్టరాదనియు గాంధీ తెలిసికొనెను-చారిత్రాధారితముల యనంతరము కాననోల్లంఘనము నాపుడలజేసెను - దురంతముల ఫలితముగ నాతడైన దినము లుపవాసముండి ప్రార్థనాదికముల సలిపెను-బర్మోలి తీర్మానమునుగూడ క్రాంతిలపత్రిక నూచించుచున్నది.

అతివాదులకును, నిరాకరణావలంబులకును బర్మోలి తీర్మానము ఆకాఢ్యముగ లిగించెను. బాతీయోద్ధృతులను అమాంతముగ గంగలోగలిపెనని గాంధీయే యనేకులు కండ్లెట్టి జేసిరి. “ఒకటి ప్రాయమున్నచో, ఏటిపూర్వమెంటు భారతదేశమున కెట్టి స్వత్యమునను నిరాకరింప”దని మాంటాగూచామరాజు చెప్పినమాటలకు “బర్మోలి తీర్మానమును విడిచినదని ప్రాయమింకేమియుండు”నని బొంబాయి క్రాంతిలు ప్రశ్నించుచున్నది. బాతీయవాంఛలతిరయమునబడుచుండినను, ఫలితమునకు సరకునేయక యంతదైర్యముగ ప్రకరించుట కొక మహనీయునకే వీలుండెను. సాధనము లెట్లుండి నేమి, యుద్ధేత్యము నెఱవేరిన చాలుననియు, రక్తపాతము ఎట్లయిన ననుభవించక తప్పదనియు, అన్ని దేశములను రక్తపాతమునం దెప్పుడో యొకప్పుడు మునియుండె ననియు లోనగా గలవాదముల నితరులు సామాన్యమైనవారు ప్రవేశపెట్టి యుండురు.

భారతదేశము వర్ణించుటల యుద్ధములోని యిరువత్తు ము లిట్లున్నవి. ధర్మమునకును పశుబలమునకు పోరు జరుగుచున్నది. ధర్మమునకు సత్యముగలదు. పశుబలమునకు ఆయుధములు గలవు. ముప్పుదిక్కిట్ట ప్రజలు గల దేశము స్వాతంత్ర్యమునకై యావేదన పడుచున్నది. తమ ప్రతివత్తు ధంక మేమి కలుగరాదనెను, తమ రాబడి కధ్యంతరము లుండరాదనియు విదేశవస్తువులు, రాజ్యాంగవేత్తలు తలచి భారతవాంఛల నెన్నియో విధముల యడ్డుపడుచున్నారు. భగవంతుడు ప్రేమించెడి ధర్మమార్గములే యలంబించి స్వాతంత్ర్యమును పొందవలెనని దేశమేగ్రహణముగ ప్రతిజ్ఞ జేసినది. గాంధీయవాత్మనికొక్క అపజయ చిహ్నము మాత్రమే స్వగించెను. అధికారుల నిష్పంధచర్యలనలన ప్రజల ప్రతివత్తులై దౌర్జన్యమునకు యడగుదులేమో యని అతడు సందేహించెను. నిర్బంధచర్యలు విజృంభించుకొలది స్వరాజ్యము సంప్రాప్త మగుచుండె ననియు తమ కోర్కెలు

నెమ్మదిగ ఫలించుచుండెననియు అప్పటివలెనే చివరకు కాంతమున కారావలెననియు కారాగృహములకు నడచుచుండిన ప్రతివాదులకును స్పష్టముగ హెచ్చరించుచుండెను. భారతదేశ “మహనీయు” ని నిర్బంధముతో- ఆరుసంవత్సరముల కారాగృహశిక్షతో- పెద్దప్రేటు తగిలెను. ప్రజలు తమ యహింసాతత్వమును గోల్పోయి దౌర్జన్యము నకలంబించి యరువది యొక్కమంది పోలీసు వారిని చంపినందువలననే తనకును తన శిష్యులకును గొప్పశిక్ష నుండునటుల అయిదు దినము లుపవాసముండెను. యువరాజ్యాగమన సంవత్సరమున జొరబయి అల్లరులు జరిగెను. దానికి పరిహారముగ కలకత్తానుండి కాంతముండెను. చారిత్రాధారితముల సందర్భించెను. అంతకన్న ను ఆ గ్రహణమునకు కారణములు సంభవించునపు డెట్లుండెనో యనియేతన నిర్బంధమునకు పూర్వము గాంధీ యట్లు వ్రాసెను:-

“నాకు అప్పుతత్వ కలిగినయు, ఇంగ్లండు హెండ్రబాలముల జేయుచున్నయు కలమురు తలంచుచుండురు. క న నన్ను కట్టుకొనుటవలనో, ద్వీపాంతరములకు బంపుటవలనో, నన్ను రిజియటవలనో, న్యాయము గలుగునని నేను అప్పుడప్పుడనుకొనుచుండును. నాకట్టి ఆసాధారణతత్వ కలిగిన విశ్వాసము వ్యాపించియుండుటచేత దేశాభ్యుదయమునకు వాస్తవముగ సభ్యంతరముల కల్గించుచున్నది. కనుక నన్ను ప్రజలసమ్మతిమునుండి ప్రభుత్వమువారు తొలగించిరేని మేధావి ప్రపంచము వారికి కృతజ్ఞత చూపగలదు. అయితే నన్నట్లు తొలగించిపిచ్చుట ప్రభుత్వమువారును కెట్టికార్యములకు లొంగక భీతావనము కల్పింపక ప్రజలను న్యాయముగ పరిపాలించుట యవసరము.”

కత్తులకును పక్షిములకును అన్వయించని నైహుకులు మానవోత్క్రిష్టతకు సద్భావములై యెప్పుడుండును. ట్టిప్లుకుల నింత నిరాడంబరముగ మనఃపూర్వముగ బలవగలవారు మరెవ్వరు సజీవులలో నున్నారానియు ప్రశ్నింపవచ్చును అట్టి మహనీయునికి కారాగృహమున కన్న వేరుస్థానము నొసగని ప్రభుత్వమును గూర్చి యెచునొకవచ్చు:- నాశోచించిన గోవిలు. “భారము” న్యాయము.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిషిత్వములు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పుక గావించవలెనని కోరుచున్నాము. ఆంధ్ర పత్రిక వ్యవస్థాపకుడు.

ఆయిలు ఎంజినులు

రెండు 3 1/2 హెచ్. పి. హరన్వి ఆయిలు ఎంజినులు (వాడినవి) అమ్మకమున కున్నవి. ఎంజినులు బాగా పనిజేయుచు మునిసిపాలియం దున్నవి. 16 అడుగుల మోటింగు, రెండు పుల్లలు, పెద్ద నూనెపొట్టి, 2 1/2 అంగుళములు పంపు సహా విక్రయింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే మాచుకొని ధరను నిర్ణయించుకొన వచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక
7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

బాప్ సన్ జర్నలు పాకెట్టు డైరెక్టరీ

బర్మోలిలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్థితిగల్గుచున్న గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలగుల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. వెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరుచ్చునపుడు 0-4-0 ప్లాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయుటకును.

టి. ఆర్. ఎస్. అండు సన్సు. (132)

పోల్ పెల్లింగు ఏజెంట్లు అండు స్ట్రీటుటంతులు చేయువారి (వి. పి.) ఈవల్లి అమ్మనుకొవిల్, జి. టి. మద్రాసు.

మోహనీతైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 తులముల నూనె సీసా 1-కి రూ 0-12-0 అమ్మతొంజనం డిపో, బొంబాయి మద్రాసు.

ప్రకటన

నాకొమారుడు న్యాయతి నుబ్బారావు దుస్సాంగత్యం వల్ల చెడునడతలకు లోనై అక్రమముగా ఋణములు చేయుచు తాకట్టు- విక్రయాది అన్యాయకాంక్షలు కొన్ని చేసినట్లున్ను చేయుచున్నట్లున్ను తెలియజేసినది- ఆలా అన్యాయకాంక్షలు చేయుటకు అవసరములేదు- అయినకు 2. క మైనరు కొమారుడు, ఒక కొమార్తె గలరు- సదరు ఋణములు గాని, అన్యాయకాంక్షలు గాని సదరు మైనరు కొమారుని హక్కును బాధించచాలదు- ఆ కొమారుడు ఆయనస్వాధీనంలో యెప్పుడూ లేడు- అందువల ఆయన గార్డీయన్ కాదు- కాబట్టి యిదివరకు ఋణములనిచ్చిన వారున్ను అన్యాయకాంక్షలు పొందినవారున్ను దీనిని గమనింపవలసినది- అన్యాయకాంక్షలు పొందినవారిమీద దావాలు వేయడపుడు- కావున యీలోగా మైనరు ఆస్తిని అక్రమికరణ నాస్వాధీనపరచవలసినది- యికముందు ఋణమిచ్చేవారికి మైనరు ఆస్తి జవాబుదారీ కానేరదని రూఢిగా తెలుసుకోవలసినది.

గుంటూరు-
1922 సం॥ డి 22 జాక } న్యాయతి వెంకటకృష్ణరావు.

ప్రకటన

బడ్డేలు బోర్డు మిషిల్ స్కూలులకు తెనుగు పండితుడు కావలసియున్నది. విద్యాకాపరీక్ష యోగ్యతాపత్రిక జెందినవారు నేరుకొనవగుదురు. జీతము నెలకు రు 25+10.

టి. ఎమ్. సరశింహాచార్యులు, ప్రెసిడెంటు.
జిల్లాబోరు ఆఫీసు, కడప.

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము ,, 1 0 0
- 6. సంస్కారణి ,, 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము ,, 0 12 0
- 8. స్వరాజ్యరథము ,, 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాదాయము ,, 0 8 0
- 10. ఆలీ ప్రభుతులనిర్బంధము ,, 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము (ఆంధ్రమాసు) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయ గ్రంథము లన్నియు. మావద్ద దొరకును.
(3402) ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము,
17, నారాయణ మొదలిపేడి, మద్రాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు
(4) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తయవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, ‘దుర్గా మెడికల్ హాలు’ వారిచ్చిన ‘సైమల్ ఆస్ట్రోక్యాల్’ అను దివ్యవృద్ధిమును నేనించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధిలేక సౌఖ్యముగా నున్నాను.
బెంగుళూరు }
4-8-20 } ఆర్. ఎస్. చెట్టి



మెటల్ పాలిషు నిప్పు
తగిలినను రగులదు
C. Y. Iyer.
Sole Distributor
for Madras
Presidency
Post Box 128, Madras
Stocked by Messrs.
Sarasvathi & Co.,
Broadway, MADRAS.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

శ్రీ గోగములకు

శ్రీ గోగములకు

సంబంధించి

బహువర్ణములుగ మనుజుల మూర్తి మార్గమునండి చిముకరై ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల తెగ, పచ్చ తెగ గర్జిత నీరు చురుకు నాళవ్రణము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విస్తృత చేయుట పొత్తికడుపు నగములు తిగబెట్టుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శ్రీగోగ సామాన్యములను మొదలంటి నివర్తియును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన శ్రీగోగములను 48 గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రవాళమును, వస్త్రీతి (అనగా మూత్రపుత్రి) కుభ్రపరచి నగములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకింగు వరి, పోస్టేజీ వస్త్రాలు వేరుగా నివ్వలయును. మా వందుల బాపితాను, కోరవారికి ఉచితముగా పంపబడును. అయ్యుద్వదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపువీధి, మద్రాసు. తంతిలడ్రస్:-పండిట్, మదరాసు.

సక ద్రావకము.

మూత్రవాళ సంబంధమైన శ్రీగోగము, తెలుపు మున్నగు ఘోరవ్యాధుల కిది ఆమోహమైన ఔషధము. 24 గంటలలోగా మంచి గుణ మగుపడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0

చర్మ వ్యాధులు సాపట్ లోషన్

తామర, గజి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును. ఇది నువ్వాసనగల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరక కాదు. బుడ్డి 1.కి రూ 0..6-0

ప్రదరరిపు.

ఈ టూనిక్ శ్రీలక్ష్మి గహకారి వంటిది. అందరిచేసిపార్శ్వచేయబడినది తెలుపు వ్యాధిగల శ్రీలక్ష్మి కిది రామబాణము వంటిది. దీనియొక్క గుణములు అత్యద్భుతములు. ధర బుడ్డి రూ 8-0-0

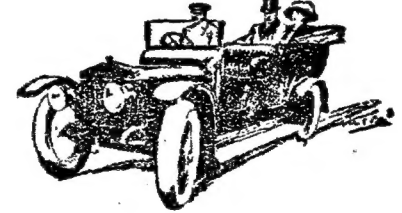
ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను. Sapat & Co. [3404] Kalbadevi Road, Bombay.

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥ ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు వీటిని సేవించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు మాడను పొందవలెను అనుట చూకొరిక - ప్రస్తుతం తపాలు ఖర్చులు మాడను కోరిక పంపబడు మాయొక్క బాబితాలకు గాను వయచేసివ్రాయును.

ఆతంగనిగ్రహ ఔషధాలయం (219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల



ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై నర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1001, Kilpauk Madras.

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు. చక్కసిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటి నుండదగినది. అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు. నకలు మందులవలన మోసము గలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు. అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు. అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే. అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు. లేక 109 ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి.



ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క చక్రముగాని (2) పుట్టినతేదీ, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాత ఉత్తరము వ్రాయునవ యముగాని, ఈమూటిలో నెదియో యొకటి మాకు పంపినయె డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాది స్వము, ధనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కర్మ ఫలము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సం॥ కులు చా ఖలా కోరకు వ్రాసి ముందుగా రూ 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెదము. ఈవాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరవరకు, జన్మబోవు ప్రతిసంగిర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసూక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రూ 5 లు, ఆగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రూ 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరవరకు తయారుచేసి, తక్కిన రూ 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము.

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారిగా 12 నెలల ఫలములు విశ రముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రూ 1-4-0లు ఆగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగంధ ము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభిషివ్యవస్థర్ మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రూ 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అమృతార్థిలయి సిద్ధముగా నున్నది. 800 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థులు, గ్రహస్థులు, భావస్థులు, వడ్డల ములు, పాదశక్త్య, అస్త్రశక్త్య, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు. 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములను, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభతేలిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్యు వాపసు చేయుచును. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు ధరఖాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల తెలుచే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు.

అలస్యవైసవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకటేశాస్త్రి

(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

"తెలుగు సంక్షిప్త ప్రత్యేఖనము"

మీరు ఇల్లకదలకనే తెలుగు మొదలుపాడు చేయకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినుసున కొక గంట పని. "ప్రాప్తి క్షున్ని నిమిత్త మజాబిల్ల పంపించండి!"

(13) ఇక్ ఫర్ షాక్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయం, రాజమహేంద్రవరం.

శివపురాణము

జ్ఞానసంహిత ప్రథమసంపుటము. దేశభక్తులు కొనియాడె దగినది. దేశభాషాధారకులు మెచ్చుకొందగినది. శివభక్తులు శివసావహించె దగినది. ప్రాచీన నాగరికతా జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనమైనది. బాబిళ్ళ బాలకు లకుగూడ సుబోధకమగు సులభవచనశైలిచే శోభిల్లుచున్నది. ఇది జ్యోతిర్లింగ ప్రాదు భగవంతు, పార్వతీపరిణయము, కుమార జననము, తాంకామర సంహారము, శివపూజాఫలము, వినియోక చరిత్రము, మొదలగు ననేక పుణ్యకథలచే విరాజిల్లుచున్నది ఇరువదిపాటలగువేల శ్లోకములును, అటు సంగీతముగల యీ శివపురాణము నీవత్సరములో అటుసంపుట ములుగ రెండేసి మాస ముల కొకటిచొప్పున ఒకటియెంచునాము. నెలదినములలో నీప్రథమసంపుటము వెలువడుచున్నది. ప్రతిసంపుటమును ఇందు చందాదారులగు వారలకు పోస్టేజిగాక రూ 1-0-0 ఇతరులకు పోస్టేజిగాక రూ 1-8-0 గ్రాత్మ చందాదారులగువారు 0-8-0 లు ప్రవేశరసుము చెల్లింపవలెను. అద్దెవల్లి లక్ష్మణస్వామి అధ్యక్షుడు.